

EANCOM 2002 - Edicija 2008
DEO I – UN/EDIFACT D.01B
Verzija 4 sintakse
Jun, 2008.

EANCOM[®] 2002
Edicija 2008

Deo I

UN/EDIFACT D.01B
Verzija 4 sintakse

SADRŽAJ

Deo I : EANCOM® i EDIFACT

1. PREGLED	7
1.1. Uvod.....	7
1.2. EAN.UCC sistem.....	7
1.3. EAN.UCC standardi	8
1.3.1 Bar kodiranje.....	8
1.3.2 Elektronska razmena podataka - EDI	8
1.4. Posebne karakteristike verzije 4 sintakse	9
1.5. Perspektiva korisnika	10
2. EANCOM® PORUKE	11
2.1. Kategorizacija	11
2.2. EANCOM® tok informacija	11
2.3. Usklađivanje osnovnih podataka.....	12
2.3.1 Informacije o partneru (PARTIN)	12
2.3.2 Upit o proizvodu (PROINQ)	12
2.3.3 Katalog ponude/cena (PRICAT)	13
2.3.4 Podaci o proizvodu (PRODAT).....	13
2.4. Transakcije.....	14
2.4.1 Zahtev za ponudu (REQOTE).....	14
2.4.2 Ponuda (QUOTES).....	14
2.4.3 Uslovi iz ugovora (CNTCND).....	14
2.4.4 Narudžbenica (ORDERS).....	14
2.4.5 Odgovor na narudžbenicu (ORDRSP).....	14
2.4.6 Zahtev za izmenu narudžbenice (ORDCHG).....	15
2.4.7 Rukovanje i kretanje tovara/robe (HANMOV)	15
2.4.8 Instrukcije za otpremu (INSDDES)	15
2.4.9 Sigurna rezervacija (IFTMBF).....	16
2.4.10 Potvrda rezervacije (IFTMBC)	16
2.4.11 Instrukcije prevozniku (IFTMIN)	17
2.4.12 Višestruke instrukcije za otpremu i konsolidaciju (IFCSUM)	17
2.4.13 Status prevoza (IFTSTA).....	17
2.4.14 Obaveštenje o prispeću robe (IFTMAN)	18
2.4.15 Otpremnica (DESADV)	18
2.4.16 Prijemnica (RECADV).....	18
2.4.17 Faktura (INVOIC).....	19
2.4.18 Kontrola poreza (TAXCON)	19
2.4.19 Izveštaj o plaćanju (REMADV).....	19
2.4.20 Nalog za višestruka plaćanja (PAYMUL)	19
2.4.21 Rekapitulacija realizovanih i nerealizovanih plaćanja (COACSU).....	20
2.4.22 Komercijalna neslaganja (COMDIS)	20
2.4.23 Zahtev za status narudžbine (OSTENQ)	20
2.4.24 Izveštaj o statusu narudžbenice (OSTRPT).....	20
2.4.25 Najava vraćanja robe (RETANN).....	20
2.4.26 Instrukcije za vraćanje robe (RETINS).....	21

2.5.	Izveštavanje i planiranje.....	21
2.5.1	Rokovi isporuke (DELFOR)	21
2.5.2	Izveštaj o prodaji (SLSRPT)	22
2.5.3	Predviđanje prodaje (SLSFCT).....	22
2.5.4	Izveštaj o zalihama (INVRPT).....	22
2.5.5	Izveštaj o sintaksi i uslugama (CONTRL)	23
2.5.6	Greška u aplikaciji i potvrda prijema (APERAK)	23
2.5.7	Izveštaj o isplatama sa računa (DEBMUL)	23
2.5.8	Izveštaj o uplatama na račun (CREMUL)	24
2.5.9	Status bankovnog prometa (BANSTA)	24
2.5.10	Finansijski storno (FINCAN)	24
2.5.11	Finansijsko stanje (FINSTA)	24
2.5.12	Usmeravanje potraživanja (DIRDEB)	24
2.5.13	Izveštaj o merenoj potrošnji (MSCONS).....	25
2.5.14	Podaci o kvalitetu (QUALITY).....	25
2.6.	Razno.....	25
2.6.1	Prenos slika (CONDRA)	25
2.6.2	Odbici od ličnih primanja (PAYDUC)	25
2.6.3	Opšta poruka (GENERAL)	25
2.6.4	Utvrđivanje verodostojnosti i potvrda prijema (AUTACK)	26
2.6.5	Sigurnosni ključ i upravljanje sertifikatima (KEYMAN)	26
3.	ODRŽAVANJE I PRIMENA EANCOM®.....	27
3.1.	Aspekti održavanja.....	27
3.1.1	Politika	27
3.1.2	Obrada zahteva za izmenama (CR)	27
3.1.3	Godišnja lista kodova.....	28
3.2.	Aspekti primene	28
3.2.1	Publikacije	28
3.2.2	EANCOM® priručnik	28
3.2.3	EANCOM® i usklađenost podataka	29
3.2.4	EANCOM® tabele za prevođenje	29
3.2.5	Podrška verzijama poruka	29
4.	POSEBNA PRAVILA.....	30
4.1.	Identifikacija trgovinskih jedinica	30
4.1.1	Trgovinske jedinice promenljive količine	30
4.1.2	Mešoviti asortimani	30
4.1.3	Promotivne varijante (PIA).....	31
4.2.	Identifikacija logističkih jedinica (PCI/GIN)	31
4.3.	Identifikacija partnera i lokacija	32
4.4.	Datum, vreme i period (DTM).....	33
4.5.	Slobodni tekst (FTX)	33
4.6.	Opis jedinice (IMD).....	34
4.6.1	Formati	34
4.6.2	Struktura segmenta	34
4.6.3	Sadržaj segmenta	34
4.6.4	Ponavljanje segmenta i utvrđivanje redosleda.....	35
4.6.5	Usklađivanje podataka.....	35
4.7.	Valute (CUX).....	35

4.8.	Standardna umanjenja i provizije (ALC).....	35
4.9.	Privremeni kodovi, primena DE 3055 i 1131	36
4.10.	Podredovi u PRICAT	37
4.10.1	Primeri upotrebe podredova	39
4.10.2	Dodatak podredu	40
4.10.3	Brisanje podreda.....	40
4.11.	Hijerarhije u okviru PRICAT/PRODAT	42
4.12.	Pozivanje u okviru EANCOM® (RFF).....	43
4.13.	Označavanje pakovanja u okviru EANCOM® (PAC PCI/GIN)	44
4.14.	Komunikacija EAN.UCC brojeva trgovinskih jedinica u okviru EANCOM® ..	45
4.15.	EAN.UCC aplikacioni identifikatori u okviru EANCOM®	46
4.15.1	Aplikacioni identifikatori vezani za trgovinske jedinice	47
4.15.2	Aplikacioni identifikatori vezani za logističke jedinice.....	49
4.15.3	Aplikacioni identifikatori vezani za lokacije	50
4.15.4	Aplikacioni identifikatori vezani za imovinu	50
4.15.5	Ostale aplikacije.....	51
5.	Dodatak 1: UN/EDIFACT	52
5.1.	Definicija UN/EDIFACT	52
5.2.	Pregled UN/EDIFACT verzije 4 sintakse.....	52
5.2.1	Struktura razmene	52
5.2.2	Struktura poruke	53
5.2.3	Struktura segmenta	54
5.2.4	Pomoćni znaci	54
5.2.5	Kompresija podataka.....	55
5.2.6	Predstavljanje numeričkih vrednosti	56
5.2.7	Skupovi znakova i identifikatori sintakse.....	58
5.3.	Status Kataloga, verzija i objavljivanje	60
5.4.	Verzija EANCOM® poruke	60
5.5.	Konvencije vezane za dokumentaciju	60
5.5.1	Formati elemenata podataka	60
5.5.2	Indikatori	61
5.6.	Mape strukture poruke i dijagrami grananja	62
5.7.	Struktura razmene i pomoćni segmenti.....	64
5.8.	Elektronski potpis u okviru EANCOM®	74
6.	Dodatak 2: REČNIK EDI TERMINOLOGIJE.....	77

DEO II: PORUKE

		EANCOM® Broj verzije
APERAK	Greška u aplikaciji i potvrda prijema	003
AUTACK	Utvrđivanje verodostojnosti i potvrda prijema	001
BANSTA	Status bankovnog prometa	003
CNTCND	Uslovi iz ugovora	003
COACSU	Rekapitulacija realizovanih i nerealizovanih plaćanja	004
COMDIS	Komercijalna neslaganja	003
CONDRA	Prenos slika	003
CONTRL	Izveštaj o sintaksi i uslugama	005
CREMUL	Izveštaj o uplatama na račun	003
DEBMUL	Izveštaj o isplatama sa računa	003
DELFOR	Rokovi isporuke	004
DESADV	Otpremnica	007
DIRDEB	Usmeravanje potraživanja	003
FINCAN	Finansijski storno	003
FINSTA	Finansijsko stanje	003
GENERAL	Opšta poruka	005
HANMOV	Rukovanje i kretanje robe	004
IFCSUM	Višestruke instrukcije za otpremu i konsolidaciju	003
IFTMAN	Obaveštenje o prispeću robe	003
IFTMBC	Potvrda rezervacije	003
IFTMBF	Sigurna rezervacija	003
IFTMIN	Instrukcije prevozniku	004
IFTSTA	Status prevoza	004
INSDDES	Instrukcije za otpremu	003
INVOIC	Faktura	010
INVRPT	Izveštaj o zalihama	006
KEYMAN	Sigurnosni ključ i poruka upravljanja sertifikatima	001
MSCONS	Izveštaj o merenoj potrošnji	004
ORDCHG	Zahtev za izmenu narudžbenice	007
ORDERS	Narudžbenica	010
ORDRSP	Odgovor na narudžbenicu	007
OSTENQ	Zahtev za status narudžbine	004
OSTRPT	Izveštaj o statusu narudžbenice	004
PARTIN	Informacija o partneru	008
PAYDUC	Odbici od ličnih primanja	003
PAYMUL	Nalog za višestruka plaćanja	003
PRICAT	Katalog ponude/cena	008
PRODAT	Podaci o proizvodu	004
PROINQ	Upit o proizvodu	004
QUALITY	Podaci o kvalitetu	003
QUOTES	Ponuda	004
RECADV	Prijemnica	005
REMADV	Izveštaj o plaćanju	005
REQOTE	Zahtev za ponudu	004

		EANCOM®
		Broj verzije
RETANN	Najava vraćanja robe	003
RETINS	Instrukcije za vraćanje robe	003
SLSFCT	Predviđanje prodaje	006
SLSRPT	Izveštaj o prodaji	006
TAXCON	Kontrola poreza	004

DEO III: KATALOG ELEMENTA PODATAKA I SKUPOVA KODOVA

* * * * *

1. PREGLED

1.1. Uvod

EANCOM® standard predstavlja uputstvo za primenu i upotrebu pod skupova odgovarajućih UN/EDIFACT poruka. Smernice za implementaciju pružaju detaljne informacije o upotrebi odabranih komponenti UN/EDIFACT poruka kao podrška njihovoj elektronskoj razmeni između aplikacionih sistema poslovnih partnera.

Ovaj dokument predstavlja priručnik za EANCOM® sintaksu verzije 4 iz 2002. godine. Dokument se zasniva na UN/EDIFACT katalogu D.01B, sintaksu verzije 4 izdate od strane UN/CEFACT 2001. godine. Iako ovaj priručnik za implementaciju predstavlja samostalni dokument, treba ga posmatrati kao poboljšanu verziju EANCOM® sintakse verzije 3, priručnika izdatog 2002. godine. Nove karakteristike sadržane u verziji 4 koje se odnose na konkretne zahteve EANCOM®, kao što je elektronski potpis, obrađene su detaljnije u poglavlju 1.4 i posebnim poglavljima u okviru Glave 5.

Priručnik je sastavljen od strane EAN International i integralni je deo niza rešenja EAN.UCC koja se odnose na lanac snabdevanja. U ovom kontekstu, EANCOM® priručnik treba proučiti zajedno sa «Opštim EAN.UCC specifikacijama» koje daju opis EAN.UCC standarda za numerisanje i bar kodiranje.

Napominjemo da EANCOM® sintaksa verzije 3 i 4 iz 2002. godine zamenjuje EANCOM® sintaksu verzije 3 iz 1997. godine koja se oslanjala na UN/EDIFACT katalog D 96A. Prema tome, sa objavljivanjem ovog priručnika EANCOM® sintaksa verzije 3 i 4 iz 2002. godine postaje EANCOM® standard.

Prihvatanje i obrada zahteva korisnika, zahteva za izmenama, vršiće se samo u odnosu na EANCOM® sintaksu verzije 3 i 4 iz 2002. godine.

1.2. EAN.UCC sistem

EAN•UCC sistem predstavlja integralni deo načina realizacije poslovanja širom sveta. Ovaj Sistem predstavlja globalni sistem rešenja vezanih za lanac snabdevanja u svim industrijskim granama pružajući mogućnost za identifikaciju i komunikaciju roba, usluga, kao i lokacija zasnovanih na međunarodno priznatim standardima i otvorenim standardima poslovanja, a u korist svih korisnika.

EAN•UCC sistem predstavlja rezultat zajedničkog rada EAN International i UCC, koje i upravljaju ovim sistemom uz primenu Procesu upravljanja globalnim standardima (GSMP).

1.3. EAN.UCC standardi

Međunarodni EAN•UCC standardi uključuju:

- Standarde za identifikaciju trgovinskih jedinica (robe i usluge), logističkih jedinica, lokacija, imovine i ostalih posebnih primena.
- Standarde bar kod formata koji omogućuju automatski i sigurno obuhvatanje standardne identifikacije.
- Standarde dodatnih kodova za kodiranje promenljivih podataka u formi bar koda, kao dodatak identifikaciji.
- Standarde formata za trgovinske, transportne i finansijske transakcije za primenu u komunikaciji između računarskih aplikacija.

1.3.1 Bar kodiranje

EAN•UCC utvrđuje standarde za predstavljanje podataka za identifikaciju, kao i dodatnih podataka primenom bar kodova. Ukupno četiri bar kod simbologija su deo EAN•UCC standarda:

1. EAN•UPC simbologija (koristi se isključivo za identifikaciju trgovinske jedinice – globalni brojevi trgovinske jedinice {GTIN™})
2. Preplitanje 2 od 5 (ITF - koristi se isključivo za identifikaciju trgovinske jedinice)
3. UCC/EAN 128 (podskup Code 128 koji, uz primenu EAN•UCC aplikacionih identifikatora omogućava kodiranje svih EAN•UCC identifikacionih brojeva i dodatnih kodova).
4. EAN/UCC Simbologija smanjenog prostora (RSS) i kompozitne simbologije koje pružaju prostor za štampanje većeg broja informacija na bar kodu manjih dimenzija.

1.3.2 Elektronska razmena podataka - EDI

Članice traže od svojih EAN Nacionalnih organizacija da poboljšaju standarde sistema komunikacija, uključujući i sistem telekomunikacija, a u cilju poboljšanja razmene dokumenata između poslovnih partnera putem elektronske razmene podataka (EDI), na primer, narudžbine, instrukcije o transportu, fakture i informacije o proizvodima.

EAN International EDI standard, EANCOM®, nastao je kao rezultat razvoja EDI-ja u Nacionalnim organizacijama članicama EAN. Na Generalnoj Skupštini održanoj 1987. godine doneta je odluka o uvođenju međunarodnog EDI standarda koji bi bio zasnovan i u potpunosti odgovarao UN/EDIFACT-u. Međunarodni EDI standard EANCOM® operativan je od 1990. godine. EANCOM® sintaksa 3 i 4, iz 2002. godine obrazuje novi EANCOM® standard.

1.4. Posebne karakteristike verzije 4 sintakse

Potreba

EANCOM® 2002. je dodatno objavljen u verziji 4 sintakse kao rezultat konkretnih poboljšanja uključenih u EDIFACT – Pravila sintakse na nivou aplikacije (Verzija 4 sintakse), iz prvog izdanja 1998. godine, neophodna za EANCOM® 2002. U daljem tekstu navedene su samo one novine koje su u praktičnoj primeni u okviru EANCOM® verzije 4 sintakse, iz 2002. godine. Takođe su naznačene i druge najznačajnije izmene.

Pravila sintakse

Skupovi znakova prošireni su sa sledećim nivoima skupova: G do K i X do Y.

Dozvoljeno je višestruko pojavljivanje samostalnih složenih elemenata podataka. U cilju podrške ovakve primene uveden je novi pomoćni znak "*" kao «separator ponavljanja». Ova novina koristi se isključivo kod KEYMAN poruke, u segmentu USA za ponavljanje složenog elemenata podataka S503.

Kod segmenta UNA, koristi se pozicija UNA5 kao separator ponavljanja "**".

Nezavisno od nivoa skupa znakova definisan je i skup stalnih pomoćnih znakova.

Kako bi se udovoljilo zahtevima za rešenje iz 2000. godine u segmentu UNB izvršeno je proširenje formata elementa 0017 na 'n8'.

Takođe je zbog rešenja za 2000. godinu, u segmentu UNG izvršeno proširenje formata elementa 0017 na 'n8'. Kao dodatak: uslovljen je status svih prostih elemenata podataka (osim 0048) i složenih elemenata podataka.

U segmentu UNH, novi element 0110 dozvoljava specifikaciju broja verzije primenjenog kataloga liste kodova.

Dodata je i UGH/UGT antikoliziona segmentna grupa koja se može koristiti kod UN/EDIFACT poruka za slučaj da na drugi način nije moguće osigurati tačnu identifikaciju svakog segmenta poruke nakon prijema.

CONTRL pomoćna poruka koja je prethodno bila uvedena i objavljena kao zasebni dokument, sada je sastavni deo pravila sintakse.

D.01B Poruke koje koriste karakteristike specifične za verziju 4 sintakse

Kod PAYDUC poruke u primeni je tehnika UGH/UGT antikoliziona segmentne grupe. Kao takva PAYDUC poruka mora da primenjuje pravila verzije 4 sintakse.

Sigurnosna pravila i poruke

Dodate su sledeće dve nove pomoćne poruke: AUTACK poruka koja se odnosi na sigurnosne servise (elektronski potpis) u drugim EDIFACT strukturama i KEYMAN koja pruža mogućnost za prenos sigurnosnih ključeva i sertifikata.

1.5. Perspektiva korisnika

S tačke gledišta korisnika, postoji četiri konkretna razloga zašto treba uzeti u obzir mogućnost primene EANCOM® verziju 4 sintakse iz 2002. godine:

- Omogućava najširu primenu svih pisanih jezika u svetu,
- Pruža informacije o poreskim umanjenjima na lične prihode (PAYDUC),
- Omogućava eksplicitnu identifikaciju primenjene verzije EANCOM® kodne liste
- Omogućava kreiranje i prenos elektronskog potpisa.

2. EANCOM® PORUKE

2.1. Kategorizacija

EANCOM® poruke mogu se grupisati u sledeće kategorije:

Usklađivanje osnovnih podataka – poruke koje se koriste u razmeni osnovnih podataka o angažovanim stranama i proizvodima, između poslovnih partnera. Osnovni podaci smešteni su u računarskim sistemima i koriste se kao referenca kod odgovarajućih transakcija ili razmene.

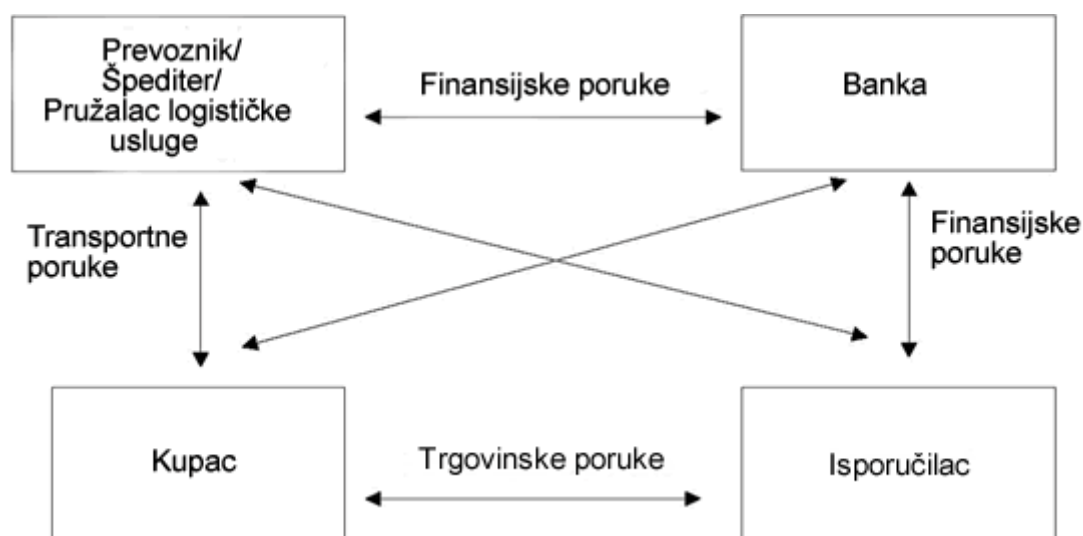
Transakcije – poruke koje se koriste za naručivanje robe ili usluga, ugovaranje usluga prevoza robe i realizaciju plaćanja isporučene robe ili pruženih usluga.

Obaveštenja i planovi – poruke koje se koriste za dostavljanje relevantnih informacija ili budućih potreba partneru. Ove poruke takođe pružaju mogućnost za obaveštavanje partnera o prijemu i nastalim greškama.

Razno – poruke koje se koriste u raznim prilikama. Omogućuju primenu elektronskog potpisa, razmenu opštih aplikacionih dodatnih informacija, razmenu spoljnih objekata (slika, crteža i sl.) i detalja o izdavanjima vezanim za poreska umanjenja na lična primanja.

2.2. EANCOM® tok informacija

Poruke u okviru EANCOM® standarda obuhvataju funkcije neophodne za kompletiranje trgovinske transakcije: poruke koje omogućavaju trgovinsku transakciju (na primer: cenovnik, narudžbinu, fakturu itd.), poruke vezane za instrukcije prevozniku i poruke u vezi plaćanja vezane za poslovne transakcije preko bankarskog sistema. Mreža protoka informacija i povezanosti poslovnih partnera obuhvaćena EANCOM®-om može biti predstavljena na sledeći način:

2.3. Usklađivanje osnovnih podataka

2.3.1 Informacije o partneru (PARTIN)

Poruka 'Informacije o partneru' predstavlja prve razmenjene informacije između poslovnih partnera, na samom početku njihovog poslovnog odnosa. Koristi se za prenos informacija o lokaciji, kao i odgovarajućih operativnih, administrativnih, komercijalnih i finansijskih podataka o poslovnom partneru (na primer, naziv, adresa, lice za kontakt, tekući račun itd.). Ovaj tip poruke će se kasnije ponovo pojaviti u opticaju u okviru poslovanja partnera ukoliko dođe do izmena ili ažuriranja u odnosu na prethodno date informacije, a u cilju ažuriranja i održavanja ažurnih osnovnih podataka o partneru.

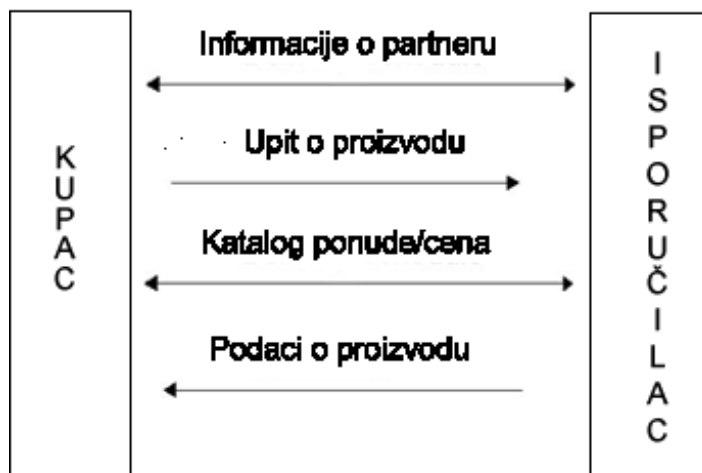
'Informacije o partneru' takođe mogu se koristiti od strane poslovnih partnera za unos u centralni katalog adresa čime ove informacije postaju dostupne svim zainteresovanim stranama.

2.3.2 Upit o proizvodu (PROINQ)

Poruka 'Upit o proizvodu' omogućava kupcu da zahteva informaciju o proizvodu ili grupi proizvoda u osnovnom katalogu proizvoda prema kriterijumima definisanim u poruci. U poruci kupac može da navede karakteristike proizvoda ili grupe proizvoda za koje želi detaljnije informacije. Ovim se proizvođaču ili isporučiocu omogućuje da kupcu, umesto celog kataloga proizvoda, dostavi informacije vezane samo za one proizvode za koje je kupac izričito zainteresovan.

Poruka 'Upit o proizvodu' može imati za cilj: izbor određene grupe ili familije proizvoda iz celokupne ponude isporučioca (na primer, kupac zahteva od isporučioca medicinske opreme informacije o ponudi sterilisanih proizvoda), izbor proizvoda ili grupe proizvoda prema atributima ili prema karakteristikama proizvoda navedenih od strane pošiljaoca u poruci (na primer, maloprodavac zahteva od proizvođača odeće informacije o njegovoj ponudi plavih, belih i štraftastih muških košulja, srednje i ekstra velike veličine) ili utvrđivanje potrebnog vremena za realizaciju proizvodnje i/ili opšte uslove prodaje određenog proizvoda.

Odgovor na poruku 'Upit o proizvodu' može biti prenesen preko poruka 'Katalog ponude/cena' i/ili 'Podaci o proizvodu', zavisno od potreba posla navedenih u poruci.

2.3.3 Katalog ponude/cena (PRICAT)

Poruka 'Katalog ponude/cena' upućuje isporučilac kupcima. Ova poruka se koristi kao katalog tj. lista svih proizvoda koje nudi isporučilac ili kao prethodna informacija o predstojećoj promeni u proizvodnoj liniji. Katalog uključuje opise, kao i logističke i finansijske informacije o svakom proizvodu. Takođe, katalog može biti korišćen u pružanju tehničkih i funkcionalnih podataka vezanih za proizvode (na primer, tehničke specifikacije električnog proizvoda, sastav kolača itd.) kao što je to slučaj kod poruke 'Podaci o proizvodu'.

Poruka može da pruža samo opšte informacije o proizvodima korisne svim potencijalnim kupcima ili da bude upućena jednom kupcu sa specifičnim informacijama o proizvodu kao što su, na primer, posebni uslovi plaćanja. Takođe, poruku može uputiti kupac prodavcu navodeći posebne zahteve vezane za etikete kupca ili ambalažu.

Isporučilac će ponoviti poruku ukoliko dođe do izmena, otkazivanja ili dodatnih informacija vezanih za proizvod.

Poruka 'Katalog ponude/cena' takođe se koristi od strane isporučioca za unos podataka u centralni katalog proizvoda čime omogućava svim zainteresovanim stranama uvid u informacije o svojim proizvodima.

2.3.4 Podaci o proizvodu (PRODAT)

Slično poruci 'Katalog ponude/cena' i, poruka 'Podaci o proizvodu' se koristi za razmenu odgovarajućih podataka o proizvodu između partnera. Osnovna razlika između ovih poruka je u tome da se poruka 'Podaci o proizvodu' koristi da pruži tehničke i funkcionalne podatke o proizvodu (na primer, tehničke specifikacije električnih proizvoda, sadržaj kolača itd.) i ne sadrži komercijalne uslove i rokove. Podaci u okviru poruke 'Podaci o proizvodu' obično se ne menjaju često.

2.4. Transakcije

2.4.1 Zahtev za ponudu (REQOTE)

Poruku za ponudu šalje kupac isporučiocu kao zahtev za dostavljanje ponude za robu ili uslugu. Zahtevom za ponudu mogu se zahtevati rokovi i uslovi plaćanja kao i specificirati količine, datumi i lokacije za isporuku. Ova poruka se odnosi na prethodno razmenjene informacije o lokaciji i kodovima proizvoda u porukama 'Informacije o partneru' i 'Katalog ponude/cena'.

2.4.2 Ponuda (QUOTES)

Poruka 'Ponuda' prenosi se od isporučioca ka kupcu kao odgovor na prethodno primljeni zahtev za ponudu roba i usluga. Ponuda treba da sadrži sve aspekte iz prethodnog zahteva kupca. Navedene informacije u ponudi direktno mogu da dovedu do upućivanja narudžbenice od strane kupca.

2.4.3 Uslovi iz ugovora (CNTCND)

Poruka 'Uslovi iz ugovora' razmenjuje se između poslovnih partnera i pruža informacije o ugovornim odredbama prethodno dogovorenog ugovora, radi automatskog potvrđivanja narudžbenica i verifikacije faktura pre plaćanja.

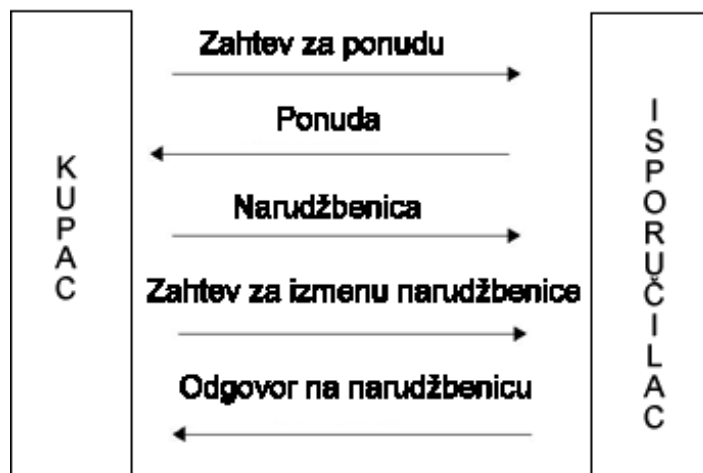
Ova poruka se obično koristi u slučaju kada je sklopljen generalni ugovor između dveju strana, kojim je predviđena isporuka robe u dužem periodu na bazi sukcesivnih narudžbina. Odredbe ugovora su prethodno usaglašene i prihvaćene. Ova vrsta poruke sadrži informacije za automatsko potvrđivanje narudžbine kao i tačnosti fakture.

2.4.4 Narudžbenica (ORDERS)

Poruka 'Narudžbenica' prenosi se od kupca prema isporučiocu u cilju naručivanja robe ili usluge a sadrži relevantne količine, rokove i lokacije isporuke. Poruka se može pozvati na prethodno primljenu ponudu poslatu od strane isporučioca u vezi poručene robe ili usluge. Poruka sadrži lokaciju i kodove proizvoda prethodno razmenjenih u porukama 'Informacije o partneru' i 'Katalog ponude/cena'. Ova poruka je namenjena za svakodnevne porudžbine, po pravilu, sa jednom porukom 'Narudžbenica' po isporuci, po lokaciji. Ipak, moguće je uputiti zahtev za isporukom na više različitih lokacija i u različitim rokovima.

2.4.5 Odgovor na narudžbenicu (ORDRSP)

Poruku 'Odgovor na narudžbenicu' upućuje isporučilac kupcu u vezi naručenih jednog ili više artikala ili usluga potvrđujući prijem narudžbenice, njeno prihvatanje, zatim, radi upućivanja predloga za izmene, ili obaveštenja o neprihvatanju dela ili celokupne narudžbenice. Odgovor na narudžbenicu takođe se koristi kao odgovor na poruku 'Zahtev za izmenu narudžbenice'. Na poruku kupca 'Narudžbenica' odgovor je moguć primenom jedne ili više poruka za odgovor, u skladu sa odgovarajućom poslovnom praksom.

2.4.6 Zahtev za izmenu narudžbenice (ORDCHG)

Poruku 'Zahtev za izmenu narudžbenice' upućuje kupac isporučiocu sa navedenim detaljima koji se tiču izmena u odnosu na prethodno upućenu narudžbenicu. Kupac može da zahteva promenu ili obustavu jednog ili više artikla ili usluge iz narudžbenice.

Redosled poruka: 'Narudžbenica', 'Odgovor na narudžbenicu' i 'Zahtev za izmenu narudžbenice' može da varira. Procedura koje treba da se drže poslovni partneri treba da bude utvrđena zajedničkim sporazumom. Primer za neusklađenu proceduru bio bi slučaj kada isporučilac ne šalje odgovor na narudžbenicu ukoliko nema izmena u odnosu na prvobitnu narudžbenicu.

2.4.7 Rukovanje i kretanje tovara/robe (HANMOV)

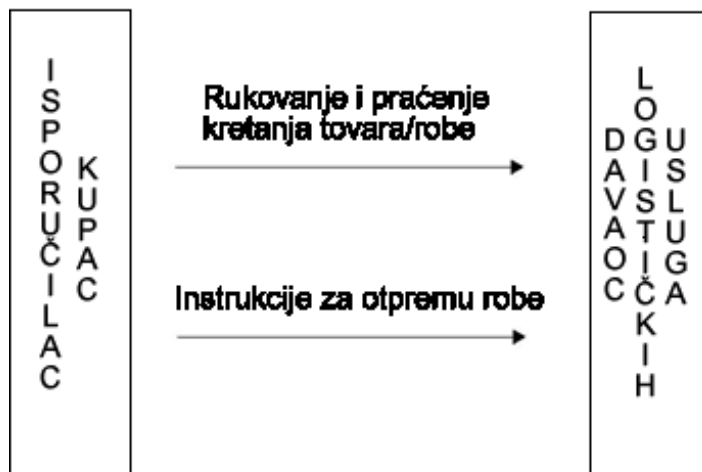
Poruku 'Rukovanje i kretanje tovara/robe' upućuje jedna strana (na primer, kupac ili isporučilac) stovarištu, distribucionom centru ili davaocu logističkih usluga, identifikujući usluge rukovanja robom koja je u posedu primaoca poruke ali koji nije vlasnik robe i, ukoliko je neophodno, kretanje navedene robe u okviru stovarišta u nadležnosti distribucionog centra ili davaoca logističkih usluga.

Ova poruka se odnosi na indirektno kretanje robe između isporučioaca i kupca preko stovarišta, distribucionog centra ili davaoca logističkih usluga i obuhvata sledeće funkcije: pripremu robe za otpremu, utovar robe u skladu sa instrukcijama, pakovanje i raspakivanje robe, obeležavanje i etiketiranje paketa i instrukcije u vezi kretanja robe između stovarišta.

2.4.8 Instrukcije za otpremu (INSDDES)

Poruka 'Instrukcije za otpremu' predstavlja poruku jedne strane (na primer, kupac ili isporučilac) upućenu drugoj strani (na primer, davaocu logističkih usluga ili DLU), koja ima kontrolu nad naručenom robom, dajući instrukcije za otpremu robe ili podizanje pošiljke u skladu sa uslovima navedenim u poruci. Poruka se može koristiti za identifikaciju lokacija za isporuku, rokova isporuke, načina plaćanja itd.

S obzirom na to da je u procesu naručivanja treći partner koji pruža usluge vezane za isporuku izvan uobičajenog odnosa kupac-isporučilac, ova poruka može se koristiti od strane kupca ili isporučioaca za pružanje informacija trećem partneru o sadržaju narudžbenice radi efikasnog otpremanja robe (na primer, rokovi isporuke, oprema potrebna za istovar itd.) omogućujući time davaocu logističkih usluga da ispostavi otpremnicu u ime kupca odnosno isporučioaca.

2.4.9 Sigurna rezervacija (IFTMBF)

Poruka 'Sigurna rezervacija' predstavlja rezervaciju usluga špeditera i/ili prevoznika sa uslovima prema kojima pošiljalac poruke želi tražene usluge da budu realizovane. Poruka 'Sigurna rezervacija' predstavlja obavezu pošiljaoca robe prema prevozniku ili špediteru da će koristiti ove usluge, na osnovu čega prevoznik ili špediter sačinjava operativne planove.

2.4.10 Potvrda rezervacije (IFTMBC)

Poruku 'Potvrda rezervacije' šalje prevoznik ili špediter pošiljaocu robe potvrđujući rezervaciju za konkretni posao prevoza robe ili špediterskih usluga. Potvrda može da sadrži navode o prihvatanju rezervacije, da se ona razmatra, da je uslovno prihvaćena ili odbijena. Ova poruka može se koristiti uvek kada je neophodna potvrda sigurne rezervacije pošiljaoca.

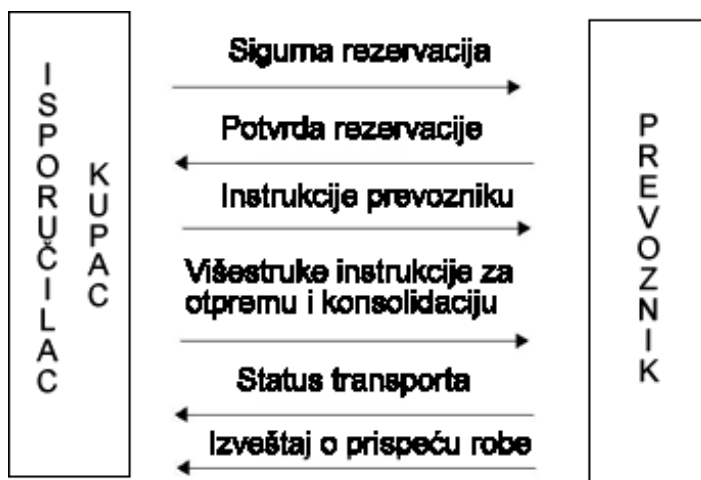
2.4.11 Instrukcije prevozniku (IFTMIN)

Poruku 'Instrukcije prevozniku' upućuje kupac svom prevozniku (koji može, ali ne mora istovremeno da bude i isporučilac robe), kao zahtev za prevoz određenog tovara robe do određenog mesta ili na više destinacija za isporuku. Instrukcije se mogu odnositi na jedan ili više artikala koji mogu biti upakovani za potrebe transporta. Identifikacija transportnog pakovanja može se realizovati primenom EAN•UCC serijskog koda kontejnera za otpremu (SSCC).

2.4.12 Višestruke instrukcije za otpremu i konsolidaciju (IFCSUM)

Poruku 'Višestruke instrukcije za otpremu i konsolidaciju' upućuje strana koja izdaje instrukciju ili rezervaciju špediterskih ili prevozničkih usluga i to kada se radi o višestrukim pošiljkama (ekvivalent ovome su višestruke poruke 'Instrukcije prevozniku'), u skladu sa dogovorenim uslovima, strani koja realizuje špediterske i/ili prevozničke usluge.

Kao rezultat poruke dolazi do realizacije ugovora o prevozu vezanim za višestruke pošiljke i uglavnom je namenjena kao pomoć kod obrade dokumentacije. Poruku upućuje isporučilac robe prevozniku ili špediteru sa konačnim detaljima o pošiljci na koju se usluge odnose.

2.4.13 Status prevoza (IFTSTA)

Porukom 'Status prevoza' omogućena je razmena informacija o statusu fizičkog kretanja pošiljke ili robe u bilo kojoj tački (vremenskoj i prostornoj) u okviru celokupnog lanca prevoza. Ova poruka može biti poslata kao rezultat jednog ili više zahteva za informacijama koje se tiču jedne ili više pošiljki, vezano za prethodno utvrđene rokove ili posebne događaje dogovorene između strana.

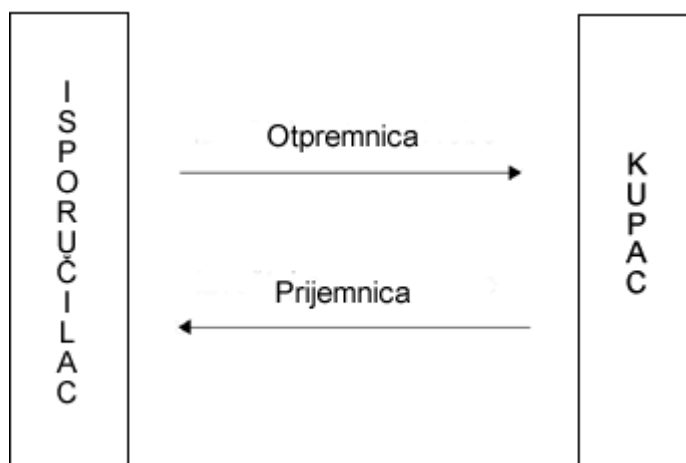
2.4.14 Obaveštenje o prispeću robe (IFTMAN)

Poruku 'Obaveštenje o prispeću robe' šalje špediter i/ili prevoznik strani navedenoj u ugovoru (na primer, pošiljalac robe) potvrđujući prispeće i navodeći detalje o prispeću robe. Poruka se takođe koristi i kao dokaz da je roba isporučena. Jedna ovakva poruka o prispeću može da se odnosi samo na jednu pošiljku.

2.4.15 Otpremnica (DESADV)

Poruka 'Otpremnica' navodi detalje o otpremljenoj robi pod uslovima dogovorenim između kupca i prodavca, a ima funkciju da obavesti primaoca robe o detaljima vezanim za sadržaj tovara. Poruka se odnosi samo na jedno mesto istovara i na jednu ili više destinacija, a može da se odnosi na veći broj različitih artikala, pakovanja ili narudžbina. Poruka omogućuje primaocu robe informaciju o tome koja je roba otpremljena i kada i da izvrši pripreme za njen prijem, kao i da izvrši kontrolu isporučene robe u odnosu na narudžbenicu.

'Otpremnica' može biti poslata kako prilikom otpremanja robe radi isporuke, tako i prilikom otpremanje robe radi njenog vraćanja.

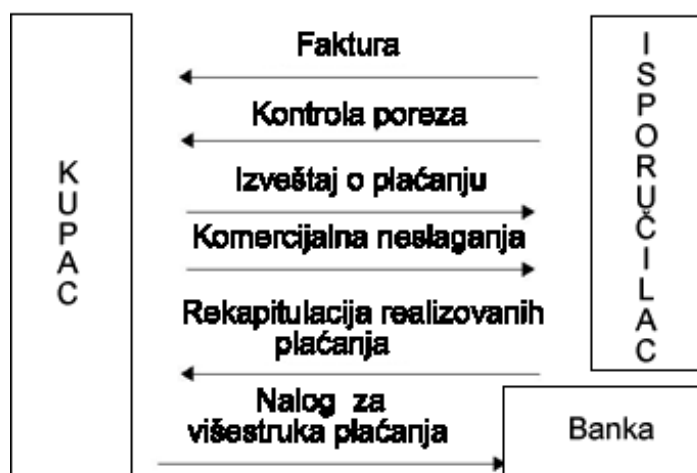

2.4.16 Prijemnica (RECADV)

U poruci 'Prijemnica' navode se detaljne informacije o primljenoj robi pod uslovima dogovorenim između kupca i prodavca i ima funkciju da obavesti pošiljaoca o sadržaju primljenog tovara. Poruka se odnosi na jedan prijemni punkt a može da pokriva veći broj različitih artikala, pakovanja ili narudžbina. Poruka omogućava pošiljaocu uvid u stanje koji su materijali primljeni (ili nisu) u odnosi na originalnu narudžbinu, i koji su materijali prihvaćeni (ili nisu). Ova informacija omogućava pošiljaocu robe da pripremi fakturu kupcu.

2.4.17 Faktura (INVOIC)

Poruku 'Faktura' isporučilac upućuje kupcu zahtevajući plaćanje za isporučenu robu ili pružene usluge u skladu sa ugovorenim uslovima između prodavca i kupca. Ista poruka sa precizno navedenim podacima takođe vrši funkciju profakture, kao i knjižnog zaduženja ili odobrenja. Prodavac može da uputi fakturu za jednu ili veći broj transakcija za robu ili usluge vezane za jednu ili više narudžbina, izveštaja o prijemu robe, odlaganja na neodređeno vreme i otkazivanja itd. Poruka može da sadrži informacije o uslovima plaćanja, detalje o prevozu i dodatne informacije neophodne carinskim vlastima i za potrebe statistike, ukoliko se radi o izvozno-uvoznoj transakciji.

2.4.18 Kontrola poreza (TAXCON)

Poruka 'Kontrola poreza' može biti upućena kupcu od strane isporučioca u kojoj se vrši rekapitulacija podataka vezanih za jednu ili više faktura a u cilju uvida u stanje poreza. Ove informacije najčešće prate jednu ili više faktura. Ova poruka takođe može biti upućena trećoj strani ili stranama, revizorima, inspektorima ili poreskim vlastima u vidu zbirne informacije o porezu za protekli period poslovanja.

2.4.19 Izveštaj o plaćanju (REMADV)

Poruka 'Izveštaj o plaćanju' predstavlja komunikaciju između kupca i prodavca sa detaljnim finansijskim informacijama u vezi plaćanja ili neke druge forme poravnjanja, sa navedenim datumima nabavki robe i/ili pruženih usluga, a prema navodima u izveštaju. Poruku može da inicira kako kupac tako i prodavac. Izveštaj o plaćanju predstavlja obaveštenje o plaćanju u nacionalnim ili međunarodnim okvirima vezano za jedan ili više poslova. Svaki pojedinačni izveštaj o plaćanju obračunat je samo u jednoj valuti i odnosi se samo na jedan datum isplate. Poruka može da sadrži i detalje o nalogima za plaćanje.

2.4.20 Nalog za višestruka plaćanja (PAYMUL)

Poruku 'Nalog za višestruka plaćanja' upućuje naručilac (uglavnom kupac u okviru EANCOM®) svojoj banci sa instrukcijama da banka zaduži jedan ili više računa

naručioca i da izvrši plaćanja određenih iznosa na više korisnika (uglavnom isporučioća u okviru EANCOM®) u skladu sa odgovarajućim poslovnim transakcijama. Nalog banci za višestruka plaćanja može se odnositi na finansijska poravnanja jedne ili više trgovinskih transakcija kao što su fakture, knjižna pisma, itd.

2.4.21 Rekapitulacija realizovanih i nerealizovanih plaćanja (COACSU)

Poruka 'Rekapitulacija realizovanih i nerealizovanih plaćanja' omogućava prenos podataka o poslovanju koji se tiču realizovanih plaćanja i otvorenih stavki na kontima poslovnih partnera. Poruku mogu razmeniti poslovni partneri i/ili njihovi ovlašćeni agenti (na primer, knjigovođe).

2.4.22 Komercijalna neslaganja (COMDIS)

Poruka 'Komercijalna neslaganja' predstavlja obaveštenje da postoji jedna ili više spornih INVOIC poruka (na primer, faktura, knjižno pismo itd.) koju najčešće upućuje kupac obaveštavajući isporučioća da se pojavila nepravilnost u INVOIC poruci u kojoj su navedeni detalji o isporučenoj robi ili pruženoj usluzi (na primer, netačna cena, netačna identifikacija proizvoda, nedostaju dokazi o isporuci itd.).

Kupac može da koristi ovu poruku kako bi pružio sledeće informacije: da ne prihvata INVOIC poruku zbog sadržanih grešaka uz obavezno ukazivanje na konkretne greške u fakturi i razloga za neprihvatanje iste i, ukoliko je potrebno, da ukaže na neophodne korekcije.

2.4.23 Zahtev za status narudžbine (OSTENQ)

Poruku 'Zahtev za status narudžbine' kupac može da uputi isporučioću zahtevajući informacije o statusu prethodno poslate narudžbine. Ova poruka se može koristiti kao zahtev za informacijom o prethodno upućenoj poruci 'Narudžbenica'.

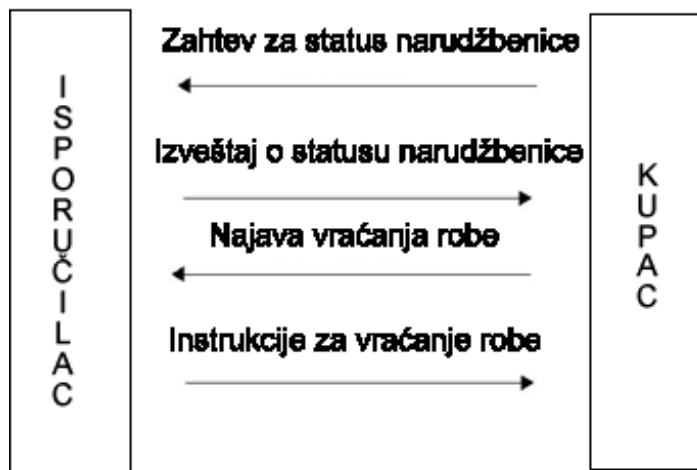
2.4.24 Izveštaj o statusu narudžbenice (OSTRPT)

Poruku 'Izveštaj o statusu narudžbenice' isporučilac može da koristi za prenos izveštaja o statusu narudžbenice. Ova poruka može biti poslata kao odgovor na zahtev o statusu narudžbine upućenu od strane kupca ili njegovog agenta ili kao izveštaj koji isporučilac redovno dostavlja drugoj strani a prema dogovoru. Ova poruka se može koristiti u svrhu upućivanja statusnih informacija u vezi prethodno poslate poruke 'Narudžbenica'.

2.4.25 Najava vraćanja robe (RETANN)

Poruku 'Najava vraćanja robe' koristi jedna strana da obavesti drugu stranu o detaljima robe koju namerava da vrati navodeći razloge za takav postupak (na primer, radi popravke kada se radi o oštećenoj robi itd.). Strana koja je uputila ovu poruku može istu da koristi kao zahtev za kreditom za ovu robu ili kao zahtev za zamenu robe vezano za problem (na primer, primljena roba je neispravna, primljena

roba nije naručena, ne prodana roba kojoj je istekao rok itd.) koji je uočen nakon što je obavljen proces isporuke (na primer, prijem i kontrola tovara izvršeni su samo na osnovu pregleda pakovanja i izdata je 'Prijemnica').

2.4.26 Instrukcije za vraćanje robe (RETINS)

Poruka 'Instrukcije za vraćanje robe' predstavlja način na koji jedna strana informiše drugu da li prihvata povraćaj ili ne, kao i način na koji će povraćaj biti realizovan. Strana koja upućuje ovu poruku je prethodno obaveštena od strane kojoj upućuje ovakvu poruku o nameri da vrati robu putem poruke 'Najava vraćanja robe'.

Porukom 'Instrukcije za vraćanje robe' pošiljalac može da odbije povraćaj robe ili da obavesti drugu stranu da mu roba nije potrebna. U slučaju da pošiljalac ovakve poruke obavesti drugu stranu da mu roba nije potrebna može da navede šta primalac poruke treba da preduzme u pogledu ovakve robe (na primer, da odloži robu, da je uništi itd.). U slučaju da pošiljalac poruke odbije povraćaj robe, može da navede razloge za ovakav stav.

2.5. Izveštavanje i planiranje

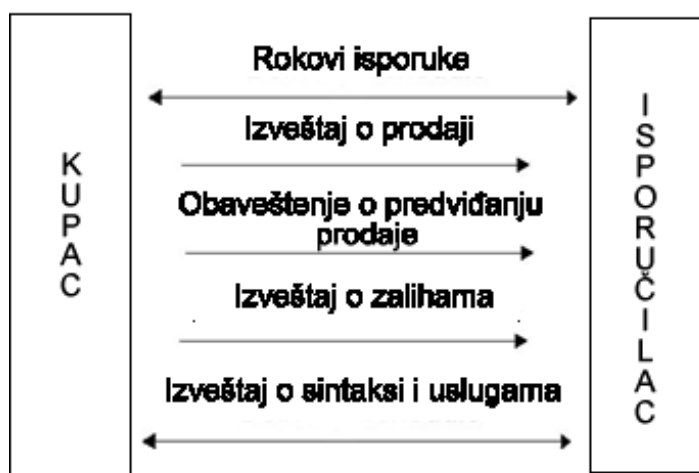
2.5.1 Rokovi isporuke (DELFOR)

Poruka 'Rokovi isporuke' predstavlja poruku kupca upućenu isporučiocu sa relevantnim informacijama u vezi planiranih instrukcija za kratkoročne isporuke i/ili dugoročna predviđanja proizvoda/usluga a u svrhu planiranja. Ova informacija se može koristiti za angažovanje radne snage i sirovina radi budućih aktivnosti. Poruka može da sadrži informacije o rokovima vezanim za lokaciju ili za proizvod. Poruku takođe upućuje isporučilac kupcu kao odgovor na prethodno poslatu poruku o rokovima isporuke.

U najjednostavnijoj formi, poruka 'Rokovi isporuke' koji su vezani za lokaciju, omogućava korisniku da odredi jednu lokaciju i nekoliko proizvoda namenjenih za isporuku na toj lokaciji. Jednostavna forma poruke 'Rokovi isporuke' vezanih za proizvod omogućava identifikaciju jednog proizvoda za isporuku na više lokacija.

2.5.2 Izveštaj o prodaji (SLSRPT)

Poruka 'Izveštaj o prodaji' omogućava prodavcu slanje podataka isporučiocu, upravi, distribucionom centru ili trećem licu kao što je institut za marketing, na način kojim se primaocu omogućuje njihova automatska obrada. Podaci o prodaji prema lokaciji i identifikovanim proizvodima, prodanim količinama, ceni i mogućnosti promotivnih aktivnosti mogu se koristiti u svrhu planiranja i statističke obrade podataka. Ova poruka ne treba da se koristi kao zamena za poslovne transakcije kao što su 'Narudžbenica' ili 'Rokovi isporuke'.

2.5.3 Predviđanje prodaje (SLSFCT)

Poruka 'Predviđanje prodaje' poslata od strane prodavca njegovom isporučiocu, sedištu, distributivnom centru ili trećoj strani omogućava prenos podataka o predviđanju prodaje na način kojim se primaocu omogućava njihova automatska obrada. Poruka kojom se prenose podaci o predviđanju prodaje prema lokaciji i identifikaciji proizvoda, predviđenih količina i mogućnosti promotivnih aktivnosti mogu se koristiti u svrhu planiranja proizvodnje. Ova poruka ne treba da se koristi kao zamena za poslovne transakcije kao što su 'Narudžbenica' ili 'Rokovi isporuke'.

2.5.4 Izveštaj o zalihama (INVRPT)

Poruku 'Izveštaj o zalihama' razmenjuju zainteresovane strane navodeći informacije vezane za planirane ili ciljne zalihe. Celokupna roba, usluge i lokacije navedene u izveštaju o zalihama prethodno su identifikovani u okviru poruka 'Informacije o partneru' i 'Katalog ponude/cena'. Porukom mogu biti identifikovane različite klase zaliha uz njihovu procenu. Količine se mogu odnositi na stalne ili ciljne količine, nivoe minimalno/maksimalno, nivoe ponovnog naručivanja i trenutnih zaliha.

2.5.5 Izveštaj o sintaksi i uslugama (CONTRL)

Poruku 'Izveštaj o sintaksi i uslugama' koristi primalac EDIFACT poruke radi potvrde prijema i/ili da ukaže na pojavu grešaka u razmeni. Ova poruka se koristi za prenos izveštaja o nivou sintakse i ne koristi se za same podatke sadržane u poruci. Poruku 'Izveštaj o sintaksi i uslugama' može da koristi i treća strana (na primer, mreža vezana za PDV) koja radi po ovlašćenju poslovnih partnera.

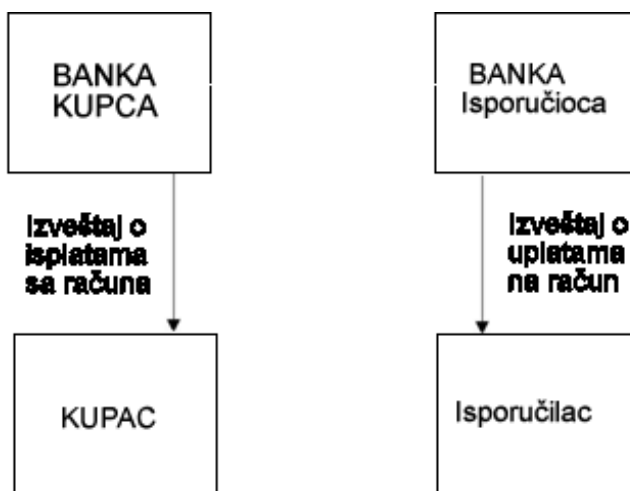
2.5.6 Greška u aplikaciji i potvrda prijema (APERAK)

Poruku 'Greška u aplikaciji i potvrda prijema' šalje strana koja je primila prvobitnu poruku strani koja je ovu emitovala radi potvrde prijema i da bi ukazala na greške nastale u obradi poruke.

Poruka mora biti pokrenuta aplikacionim programom a NE EDI – translator programom i NE SME biti korišćena od strane primaoca u svrhu potvrđivanja razmene (vidi: 'Izveštaj o sintaksi i uslugama').

2.5.7 Izveštaj o isplatama sa računa (DEBMUL)

Poruku 'Izveštaj o isplatama sa računa' šalje banka svom klijentu (najčešće kupac u okviru EANCOM®) navodeći iznose koji su (ili će biti) transferisani sa računa klijenta u svrhu plaćanja poslovnih transakcija. Ovom porukom može biti obuhvaćen jedan ili više finansijskih transfera vezanih za navedene poslovne transakcije. Poruka 'Izveštaj o isplatama sa računa' može da sadrži informacije o finansijskom poravnanju vezanom za jednu ili više poslovnih transakcija kao što su fakture, izveštaji o odobrenju, izveštaji o zaduženju itd.

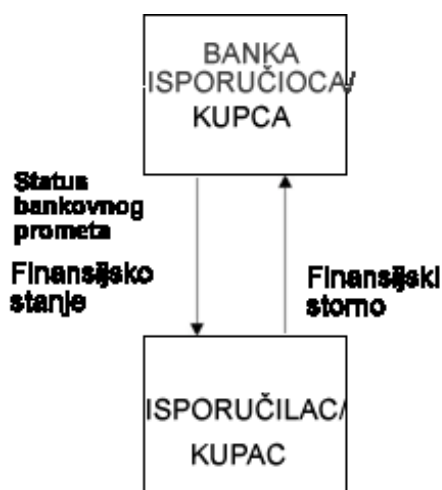

2.5.8 Izveštaj o uplatama na račun (CREMUL)

Poruku 'Izveštaj o uplatama na račun' šalje banka svom klijentu (najčešće isporučilac u okviru EANCOM) navodeći iznose koji će biti (ili su bili) doznačeni na račun klijenta a u vezi navedene jedne ili više poslovnih transakcija. Ova poruka može da sadrži informacije o doznačenim sredstvima na računu klijenta vezanim za jednu ili više poslovnih transakcija kao što su faktura, izveštaji o odobrenju, izveštaji o zaduženju itd.

2.5.9 Status bankovnog prometa (BANSTA)

Poruku 'Status bankovnog prometa' upućuje banka svom klijentu (najčešće kupcu u okviru EANCOM), pružajući informacije u vezi prethodno poslate finansijske poruke. 'Status bankovnog prometa' može da bude odgovor na bilo koju prethodnu poruku, na primer, komercijalne instrukcije ili instrukcije za isplatu, zahtev za informacije itd. Ova poruka pruža mogućnost da se ukaže na greške i nepravilnosti iz prvobitne poruke na aplikacionom nivou. Ne koristi se za ukazivanje na sintaksne greške ili za neporecivost porekla poruke.

2.5.10 Finansijski storno (FINCAN)

Poruku 'Finansijski storno' šalje naručilac (najčešće kupac u okviru EANCOM) banci zahtevajući storniranje prethodno upućene finansijske poruke ili više finansijskih poruka, ili jednog ili više naloga u okviru prethodno poslate finansijske poruke ili više poruka. Poruka 'Finansijski storno' uvek mora da bude praćena porukom o bankarskom statusu.

2.5.11 Finansijsko stanje (FINSTA)

Poruku 'Finansijsko stanje' upućuje finansijska institucija dostavljajući i potvrđujući klijentu uknjižene stavke na njegovom računu.

2.5.12 Usmeravanje potraživanja (DIRDEB)

Poruku 'Usmeravanje potraživanja' upućuje potražilac svojoj banci sa instrukcijama

da ova potražuje navedeni iznos/iznose od dužnika i da ih uknjiži na račun naznačen u poruci, pri čemu banka potražioca vrši usluge plaćanja u okviru izmirenja predmetnih transakcija.

2.5.13 Izveštaj o merenoj potrošnji (MSCONS)

Poruka 'Izveštaj o merenoj potrošnji' predstavlja komunikaciju između dva poslovna partnera ili njihovih agenata prilikom koje se navodi potrošnja gde su potrebne relevantne tehničke informacije na nekoj lokaciji ili više njih u vezi proizvoda ili pruženih usluga, gde je potrošnja zapisana mernim instrumentom. Izveštaj o merenoj potrošnji može biti primenjen u pružanju informacije o potrošnji koja je u direktnoj vezi sa ostalim poslovnim funkcijama (na primer, fakturisanje ili kontrola procesa itd.).

2.5.14 Podaci o kvalitetu (QUALITY)

Poruka 'Podaci o kvalitetu' predstavlja poruku kojom je omogućen transfer rezultata ispitivanja kvaliteta sprovedenog radi usklađivanja potrebnog kvaliteta proizvoda. Sadržaj poruke, koji nije time i iscrpljen, uključuje podatke o sprovedenom ispitivanju i merenjima, statističke podatke i opis primenjenih metoda ispitivanja.

2.6. Razno

2.6.1 Prenos slika (CONDRA)

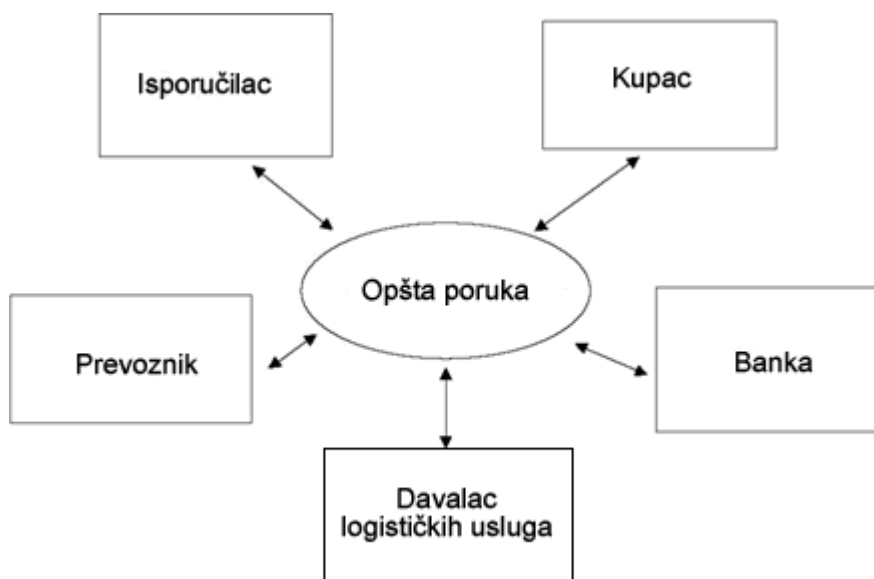
Ova poruka se koristi kod prenosa spoljnog objekta. Spoljni objekat može da bude, na primer, fotografija, video snimak, film i CAD fajl. Ovom porukom prenosi se dodatna informacija o objektu i odnosiće se na poruku i, ukoliko je potrebno, na odgovarajuću poziciju (broj reda).

2.6.2 Odbici od ličnih primanja (PAYDUC)

Poruka 'Odbici od ličnih primanja' upućuje se (najčešće se radi o poslodavcu ili njegovom predstavniku) odgovarajućoj organizaciji (agenciji za socijalno osiguranje, penzionom fondu itd.) sa detaljima uplate odbitaka od ličnih primanja odgovarajućoj organizaciji, od strane poslodavca.

2.6.3 Opšta poruka (GENERAL)

'Opšta poruka' može se koristiti za slanje neophodnih podataka za koje ne postoji posebna standardna poruka. Uvedena je pre svega u cilju prethodnog testiranja prenosa EDI između novih partnera ili prenosa teksta (preporučljivo strukturisanog ili kodiranog) kao dodatak ili objašnjenje prethodno prenesene standardne EDI poruke.

2.6.4 Utvrđivanje verodostojnosti i potvrda prijema (AUTACK)

Poruka 'Utvrđivanje verodostojnosti i potvrda prijema' koristi se za prenos odgovarajućih informacija, u cilju potvrđivanja verodostojnosti potpisa od strane primaoca poruke i reference na zaštićene podatke. Poruku je moguće koristiti i kao referencu na razmene poruke i grupe.

2.6.5 Sigurnosni ključ i upravljanje sertifikatima (KEYMAN)

Prilikom primene infrastruktura javnih ključeva, KEYMAN poruka može se koristiti za prenos javnog ključa od pošiljaoca na primaoca. Primalac će u tom slučaju biti u mogućnosti da verifikuje verodostojnost elektronskog potpisa u budućoj komunikaciji. Ova poruka omogućava takođe i uvid u sertifikate koje izdaju ovlašćene organizacije.

3. ODRŽAVANJE I PRIMENA EANCOM®

3.1. Aspekti održavanja

3.1.1 Politika

Zahtevi za izmenama biće obrađeni i procesuirani samo u odnosu na EANCOM 2002 standard.

3.1.2 Obrada zahteva za izmenama (CR)

Prilikom primene EANCOM® korisničke kompanije mogu da ustanove da postoje određeni propusti u odnosu na poslovnu praksu. Ove kompanije mogu da preduzmu korake kako bi poboljšali standard izradom predloga za nove kodove, elemente podataka, segmente ili poruke, koji se tiču njihovih posebnih potreba.

Podnošenje zahteva za izmenu ili dopunu EANCOM® podrazumeva primenu sledeće procedure:

1. Zahtev za izmenama sastavlja korisnička kompanija i mora biti upućen Nacionalnoj organizaciji članici EANCOM kod koje je kompanija registrovana. Ukoliko je potrebno, Nacionalna organizacija pružiće neophodne savete i uputstva za izradu takvog zahteva.
2. Zahtev za izmenama mora da bude usklađen sa određenim kriterijumima pre nego što bude podnesen Nacionalnoj organizaciji. Pre svega, zahtev mora biti praktično/poslovno opravdan i, u zavisnosti od vrste zahtevane izmene, da odgovara zahtevima datim u tabeli koja sledi:

Vrsta izmene	Zahtevi
Dodati novi segment	<p>Identifikacija poruke i pozicije u okviru poruke gde treba dodati segment.</p> <p>Zahtevi za dodatnim novim segmentima EANCOM poruci moraju biti podržani predlogom novih elemenata podataka u segmentu i njihovim statusima, kao i vrednostima kodova neophodnih prilikom korišćenja elemenata podataka.</p>
Dodati novu kodnu vrednost listi kodova za primenu kod svih poruka	<p>Identifikacija elemenata podataka kojima se dodaje kod i segmenta za koji je predložen kod za upotrebu.</p> <p>Zahtevi za dodatnim novim kodovima u EANCOM® (na primer, kodovi koji ne postoje u tekućem EDIFACT katalogu) moraju biti podržani jasnom definicijom koda. Kod definisan kao 'razumljiv po sebi' neće biti prihvaćen za uključivanja u EANCOM</p>

Dodati novu kodnu vrednost listi kodova za primenu kod specifičnih segmenata u okviru specifične poruke	Identifikacija poruke, segmenta i elementa podataka na koji se primenjuju izmene. Zahtevi za dodatnim novim kodovima u EANCOM® (na primer, ukoliko kodovi ne postoje u tekućem EDIFACT katalogu) moraju biti podržani jasnom definicijom koda. Kod definisan kao 'razumljiv sam po sebi' neće biti razmatran za uključivanja u EANCOM .
---	--

3. Nacionalna organizacija razmatra zahtev za izmenama i, ukoliko ne postoji odgovarajuće rešenje u okviru postojećeg priručnika EANCOM , uključuje ga u Proces upravljanja globalnim standardima (GSMP).
4. Nacionalna organizacija obaveštava podnosioca zahteva o ishodu GSMP-a.

3.1.3 Godišnja lista kodova

Kao rezultat uspešne obrade zahteva za izmenama, nova verzija liste kodova EANCOM 2002 objavljuje se jednom godišnje. Nove verzije ne predstavljaju integralni deo EANCOM 2002 standarda. Naime, prihvaćeni i usvojeni zahtevi za izmenama koji pokrivaju dodatne funkcije, mogu se primeniti samo u okviru uzajamnog (bilateralnog) dogovora dva poslovna partnera. Sporazumom dva partnera mora biti jasno istaknuto da je primena dodatne funkcije dogovorena kao dodatak na funkcije koje nudi EANCOM 2002 standard.

3.2. Aspekti primene

3.2.1 Publikacije

Primena EDI projekta podrazumeva veliki broj detaljnih koraka. Zajedno sa uputstvima ovi koraci su dokumentovani u publikaciji EAN International pod nazivom «Uvod u EDI – Elektronsku razmenu podataka». Kao dodatak spomenutom osnovnom uvodu u EDI, EAN International je izdala veći broj dokumenata sa detaljnim uvodnim scenarijima za svaku EANCOM® poruku i uputstva za njihovo korišćenje. Objavljeni dokumenti se nalaze na veb sajtu “Publications and Events” - www.ean-int.org.

Ova dokumenta na savršen način objašnjavaju EDI i EANCOM® a koriste terminologiju razumljivu zaposlenima na svim nivoima u okviru kompanije.

3.2.2 EANCOM® priručnik

EANCOM priručnik dostavlja se svim Nacionalnim organizacijama članicama EAN. Za sve relevantne informacije i za kopije dokumenata zainteresovane kompanije treba da kontaktiraju svoje Nacionalne organizacije.

Važno je da korisnici EANCOM® budu identifikovani, da budu informisani o promenama i evoluciji standarda i da im odgovarajuća dokumenta budu dostavljena.

3.2.3 EANCOM® i usklađenost podataka

Efikasno korišćenje EANCOM® poruka zasniva se na tačnosti podataka. Strane angažovane u EDI transakcijama konstantno su u situaciji da interpretiraju podatke. Kao prvi korak u implementaciji EANCOM® preporučeno je usklađivanje podataka između poslovnih partnera što će u velikoj meri povećati efikasnost i preciznost u narednim fazama poslovnih odnosa. Usklađivanje podataka između poslovnih partnera, a kasnije i primena GTIN-a i GLN-a omogućava korisnicima EANCOM® da redefinišu planove isključivanjem suvišnih podataka ili aktivnosti u bilo kojem delu lanca snabdevanja i razmene podataka.

3.2.4 EANCOM® tabele za prevođenje

Jedan od prvih koraka koje treba preduzeti prilikom primene EANCOM® predstavlja formiranje EANCOM® tabela za prevođenje neophodne za mapiranje aplikacionih podataka u EANCOM® poruke. Tabele za mapiranje imaju funkciju međukoraka između internih aplikacija i EDI programa za prevođenje. Iako je formiranje EDI programa tabela za prevođenje moguće za svaki zasebni posao, ovakav postupak ipak nije za preporuku s obzirom na to da će posebne tabele za prevođenje biti potrebne ukoliko želite da proširite svoje EDI veze na partnere iz drugih industrijskih sektora. Da bi se izbegli mogući problemi preporučuje se korišćenje tabele za prevođenje koja bi podržavala celokupnu EAN strukturu poruka.

Ovakvim postupkom zaštitila bi se sredstva uložena u prevođenje u slučaju potrebe proširenja EANCOM® veze.

3.2.5 Podrška verzijama poruka

Uslov za uspešnu primenu elektronske razmene podataka (EDI) predstavlja postojanost uvedenih standarda, uključujući sintaksu, poruke, elemente podataka i definicija kodova. Najkraće vreme između dve verzije EANCOM® poruka određeno je na dve godine.

S obzirom da je malo verovatno da će svi poslovni partneri istovremeno da otpočnu sa primenom nove verzije, preporuka je svim korisnicima da se osposobe da koriste uporedo više od jedne verzije iste poruke tj. najnoviju verziju i verziju koja joj je prethodila.

4. POSEBNA PRAVILA

4.1. Identifikacija trgovinskih jedinica

Osnovni element EANCOM® -a je EAN•UCC sistem. Svaka trgovinska jedinica, gde se «jedinica» definiše u najširem mogućem smislu, identifikovana je jedinstvenim globalnim brojem trgovinske jedinice (GTIN). Ovaj broj je deo zajedničkog jezika prihvaćenog od strane partnera koji razmenjuju standardne poruke.

Format i primena GTIN objašnjeni su u Opštim EAN•UCC specifikacijama.

4.1.1 Trgovinske jedinice promenljive količine

Jedan broj proizvoda kupuje se i prodaje u obliku promenljive količine. U aplikacijama namenjenim skeniranju maloprodavci najčešće koriste određenu internu strukturu brojeva kako bi označili proizvode. Ovom strukturom obuhvaćeni su ili cena ili težina jedinice omogućujući time naplatu tačnog iznosa kupcu na maloprodajnom naplatnom mestu.

Međutim, kod EDI poruka neophodno je identifikovati proizvod u njegovoj generičkoj formi radi naručivanja, isporuke i fakturisanja. Preporuka je EANCOM® da svakom proizvodu promenljive količine treba dodeliti GTIN radi poziva na ovaj broj u razmeni podataka.

Navođenje tačne količine i cene u odgovarajućoj jedinici mere omogućeno je EANCOM® porukama.

Specifični kod - "VQ = proizvod promenljive količine" – može se koristiti u IMD segmentu (IMD - Item Description – opis jedinice) radi specifikacije ove vrste proizvoda. Naročito se preporučuje naznačavanje ove karakteristike proizvoda u jednoj od poruka: 'Katalog ponude/cena' ili 'Podaci o proizvodu'.

4.1.2 Mešoviti asortimani

Uobičajena je praksa da se jedan deo kupovina i prodaja realizuje prometom mešovitog asortimana proizvoda. Mešoviti asortimani sadrže standardno grupisane različite proizvode. U skladu sa pravilima EAN•UCC mešoviti asortimani su identifikovani globalnim brojem trgovinske jedinice (GTIN).

Preporučeno je da se prvo da opis mešovitih asortimana putem poruke 'Katalog ponude/cena', prikazom u segmentu LIN/PIA/QTY/PRI identiteta mešovitog asortimana i u IMD segmentu da kodirani opis standardno grupisanog proizvoda.

Kada se radi o porukama 'Narudžbenica' i 'Faktura' moguća su sledeća dva alternativna rešenja:

1. Označiti GTIN asortimana u kombinaciji sa segmentima LIN/PRI/QTY. U ovom slučaju cene i količine se odnose na asortiman a ne na pojedinačne proizvode.
2. Primena različitih kombinacija segmenata LIN/PRI/QTY za svaki pojedinačni proizvod koji je deo asortimana. Cene i količine odnose se na pojedinačne proizvode.

Naručivanje mešovitog pakovanja ili asortimana

Sledi primer poruke 'Narudžbenica' kojom se naručuje mešovito pakovanje proizvoda koji je primaocu informacije već poznat.

Kupac koji upućuje poruku identifikovan je sa GLN 4012345500004. Isporučilac je identifikovan sa GLN 5412345000020.

Poruka je poslata 1. januara 2002. godine sa referentnim brojem PO12123, naručen je proizvod «Paket za prvu pomoć» koji sadrži tri proizvoda različitih količina.

Paket za prvu pomoć sastoji se od sledećih komponenata:

Paket za prvu pomoć (naručeni artikal)	Naručena količina	Artikli u sadržaju Paketa za prvu pomoć	Količina pojedinačnog artikla u sadržaju Paketa za prvu pomoć (količine su navedene samo u prethodnoj PRICAT poruci)
5410738251028	5000	8711112000001	4
		8711111000002	8
		8711113000000	1

Kod ovog primera, gde je naručeno 5000 jedinica Paketa za prvu pomoć, važno je zapamtiti da će naručivanjem Paketa prve pomoći sadržaj paketa automatski biti izdvojen i da će količina svakog pojedinačnog proizvoda sadržanog u paketu biti pomnožena sa naručenim količinama.

UNH+ME000055+ORDERS:D:01B:UN:EAN010'
 BGM+220+PO12123+9'
 DTM+137:20020101:102'
 NAD+BY+4012345500004::9'
 NAD+SU+5412345500020::9'
 LIN+1++5410738251028:SRV'
 QTY+21:5000'
 UNS+S'
 CNT+2:1'
 UNT+10+ME000055'

Glavni red 1: mešovito pakovanje
 naručena količina 5000

4.1.3 Promotivne varijante (PIA)

Radi identifikacije promotivnih ili nekih drugih aktivnosti koje ne zahtevaju dodelu različitih GTIN-ova mogu se koristiti varijante proizvoda. U ovom slučaju osnovnom GTIN-u dodaje se dvocifrena varijanta za proizvod.

Broj promotivne varijante je prikazan u segmentu PIA u okviru EANCOM® primenom odgovarajuće vrednosti koda za identifikaciju vrste jedinice (DE 7134 = PV).

4.2. Identifikacija logističkih jedinica (PCI/GIN)

Praćenje i pronalaženje logističkih jedinica u okviru lanca snabdevanja predstavlja najvažniju primenu EAN•UCC sistema. Skeniranje standardnog identifikacionog broja, kojim je obeležena svaka logistička jedinica, omogućuje praćenje i pronalaženje svake pojedinačne logističke jedinice u toku njenog fizičkog kretanja u okviru lanca snabdevanja, uspostavljanjem veze između fizičkog kretanja jedinica i protoka odgovarajućih informacija putem EANCOM® poruka.

Logističke jedinice definišu se kao fizičke jedinice formirane radi prevoza i skladištenja bilo koje vrste, čije je pojedinačno kretanje u okviru lanca snabdevanja potrebno pratiti i utvrditi. Logističke jedinice se identifikuju sa standardnim EAN•UCC brojem poznatim kao serijski kod kontejnera za otpremu (SSCC). Serijski kod kontejnera za otpremu (SSCC) omogućava neometanu cirkulaciju jedinica s obzirom da sama konstrukcija SSCC-a obezbeđuje njihovu identifikaciju brojem koji je jedinstven u svetu.

Serijski broj kontejnera za otpremu detaljno je objašnjen u Opštim EAN•UCC Specifikacijama.

4.3. Identifikacija partnera i lokacija

Identifikacija poslovnih partnera je kritično pitanje kod primene elektronske razmene podataka. U okviru EDI-ja je čak važnije precizno i nedvosmisleno identifikovati lokacije nego što je to slučaj kod tradicionalne papirne dokumentacije.

Identifikacija partnera i lokacija u okviru EDI poruka predstavlja osnovnu primene globalnog lokacijskog broja (GLN). U okviru EANCOM® postoji poruka kao i više segmenata za identifikaciju partnera.

Globalni lokacijski broj (GLN) detaljno je objašnjen u Opštim EAN•UCC specifikacijama.

Informacija o partneru (PARTIN)

Informacija o partneru (PARTIN) je prva poruka koja se razmenjuje između poslovnih partnera na početku njihovog poslovnog odnosa. Ona se koristi za povezivanje GLN-a sa informacijama o lokaciji i srodnim operativnim, administrativnim, komercijalnim i finansijskim podacima o poslovnom partneru (na primer, naziv, ime i adresa, osoba za kontakt, bankarski računi itd.).

Ova poruka se koristi za formiranje GLN-a u fajlovima poslovnih partnera. U svakoj narednoj poruci koja sledi PARTIN poruku, mora biti naveden GLN radi identifikacije partnera i lokacija.

Segment zaglavlja razmene (UNB)

EDIFACT segment zaglavlja razmene (UNB) koristi se u svakoj EDI razmeni a u skladu sa EDIFACT pravilima sintakse. Identitet pošiljaoca i primaoca pri razmeni mora biti naveden u okviru ovog segmenta. Na ovom nivou, primena GLN-a je obavezna u okviru EANCOM® radi identifikacije partnera prilikom elektronske razmene podataka.

4.4. Datum, vreme i period (DTM)

Informacija o datumu, vremenu i periodu, sadržana je u segmentu DTM koji se pojavljuje u svim EANCOM® porukama. Preporučeni EANCOM® format za datume je VVGGMMDD, gde svim datumima koji sadrže i element godine (GG) prethodi element veka (VV). Različiti formati mogu biti označeni kvalifikatorom primenjenim u elementu podatka 2379 u DTM segmentu.

Vreme je uvek prikazano lokalnim vremenom pošiljaoca poruke.

Kod prikazivanja vremenskog perioda potrebno je samo jedno pojavljivanje DTM segmenta sa odgovarajućim vrednostima koda u elementima podataka 2005 i 2379. Prilikom prikazivanja datuma u okviru perioda, iste treba predstaviti u formatu VVGGMMDDVVGGMMDD gde prvo pojavljivanje VVGGMMDD označava početak vremenskog perioda.

Primeri:

DTM+2:20020201:102'	-	Prikazuje da je datum isporuke u zahtevu 1. februar 2002.
DTM+134:200202151300:203'	-	Prikazuje da je valutni kurs obračunat 15. februara 2002. u 13.00h.
DTM+325:2002020120020210:718'	-	Prikazuje da period za porez traje od 1. februara 2002. do 10. februara 2002. zaključno.

4.5. Slobodni tekst (FTX)

Slobodni tekst u principu treba izbegavati u EDI porukama. Prilikom prenosa sa računara na računar ovakav tekst obično zahteva od primaoca ručnu obradu dostavljenih podataka.

Ipak, prihvaćeno je da će se u nekim slučajevima ukazati potreba za prenosom ovakvog teksta, pa je u skladu s tim takva mogućnost predviđena u okviru EANCOM® poruka. Pošiljaocu je omogućeno da u EDI poruke uključi opšte informacije. Slobodni tekst nikada ne bi trebalo da zameni kodirane podatke niti da sadrži instrukcije kako da se obrađuje određena poruka.

Ukoliko se određeni slobodni tekst često razmenjuje moguće je isti zameniti kodiranim referencama u okviru EANCOM®. Zamena se postiže upotrebom vrednosti kodova dogovorenih na bilateralnoj osnovi između poslovnih partnera i razmenjenih u složenom elementu podataka C107 u FTX segmentu. Upotreba kodiranih referenci u slobodnom tekstu umanjice mogućnost grešaka u slobodnom tekstu i uvećati mogućnosti automatske obrade takvih informacija.

U komunikaciji u okviru EANCOM® preporučuje se da upotreba slobodnog teksta bude smanjena na najmanju moguću meru.

4.6. Opis jedinice (IMD)

4.6.1 Formati

U okviru EANCOM® opise jedinica moguće je dati u četiri formata, i to: kodom, slobodnom formom, kodiranjem i dodatnom slobodnom formom i strukturisanjem.

Razlike između kodiranog i strukturisanog formata se odnose samo na interne strukture liste kodova koji se odnose na pojedine industrijske sektore. U slučaju da je kodirana, vrednost koda otkriva naziv i definiciju u čistom tekstu; u slučaju da je strukturisana, vrednost koda otkriva uređeni skup opisnih termina. Na taj način sadržaj IMD segmenta za kodirani i strukturisani format je identična.

4.6.2 Struktura segmenta

Element podataka 7077 specifikuje format opisa.

Element podataka 7081 specifikuje karakteristične tj. tipične osobine, attribute ili kvalitet neke jedinice za koju je dat opis.

Element podataka 7009 koristi se kao kod opisa jedinice iz liste kodova u industrijskom sektoru.

Element podataka 7008 koristi se za opis u slobodnoj formi.

Element podataka 3453 specifikuje jezik u opisu slobodnih formi.

Element podataka 3055 identifikuje agenciju odgovornu za listu kodova u industrijskom sektoru.

4.6.3 Sadržaj segmenta

Kodirani opis:

Element podataka 7077 ima vrednost 'C'. Element podataka 7081 opciono može da specifikuje neku osobinu, na primer, boju. Element podataka 7009 koristi se za stvaranje koda opisan sa elementom podataka 3055 koji identifikuje kod agencije odgovorne za listu kodova za industrijski sektor.

Opis slobodne forme:

Element podataka 7077 ima vrednost 'A', 'D', 'E' ili 'F'. Element podataka 7081 opciono može da specifikuje neku osobinu, na primer, model. Element podataka 7008 koristi se za sačinjavanje odgovarajućeg dodatnog opisa slobodne forme. Element podataka 3453 opciono može da specifikuje jezik kod slobodnog opisa.

Kodirana i odgovarajuća dodatna slobodna forma:

Element podataka 7077 ima vrednost 'B'. Element podataka 7081 opciono može da se koristi za opis jedne odlike proizvoda, na primer, opšte forme proizvoda. Element podataka 7009 koristi se za stvaranje koda opisa identifikujući zajedno sa elementom podataka 3055 agenciju odgovornu za listu kodova za industrijski sektor. Element podataka 7008 koristi se za sastavljanje odgovarajućeg dodatnog opisa slobodne forme. Element podataka 3453 opciono može da specifikuje jezik opisa slobodne forme.

Strukturisani opis:

Element podataka 7077 ima vrednost 'S'. Element podataka 7081 opciono može da specifikuje osobinu, na primer, tehnički opis. Element podataka 7009 koristi se za stvaranje koda opisa identifikujući zajedno sa elementom 3055 agenciju odgovornu za listu kodova za industrijski sektor.

4.6.4 Ponavljanje segmenta i utvrđivanje redosleda

Puni opis jedinice može da zahteva više ponavljanja jednog segmenta.

Za svaki format opisa potrebno je primeniti jedan segment. Segment mora biti ponovljen i u slučaju da treba dati opis u slobodnoj formi na više različitih jezika.

4.6.5 Usklađivanje podataka

Prilikom usklađivanja osnovnih podataka poslovni partneri moraju da daju puni opis jedinice. U narednim razmenama poruka ne preporučuje se slanje ove vrste podataka osim u slučaju da je ovakav postupak neophodan i uklapa se u kontekst poslovanja, na primer, carinski propisi i regulativa. Preporučuje se primena opisnog koda kada god je to moguće.

4.7. Valute (CUX)

Prema potrebi, u okviru EANCOM® poruka pruža se i mogućnost prikaza valute u kojoj su izraženi iznosi.

Preporučuje se eksplicitno navođenje valute u kojoj su dati iznosi u svakoj pojedinačnoj poruci. Ovoj svrsi služi segment CUX. Potrebno je samo jedno pojavljivanje segmenta CUX čime bi bila prikazana kako referenca valute, tj. valuta u kojoj su izraženi iznosi, tako i ciljna valuta tj. valuta u koju će referentna valuta biti konvertovana. Valutni kurs između referentne i ciljne valute je takođe dat jednim pojavljivanjem segmenta CUX.

Primer:

CUX+2:EUR:8' - Prikazuje da je referentna valuta u kojoj su date cene EVRO.
CUX+2:EUR:8+3:USD:4+0.90243' - Prikazuje da je referentna valuta u kojoj su date cene EVRO a da je ciljna fakturisana valuta US\$. Valutni kurs između referentne i ciljne valute je 1 EVRO prema 0,90243 US Dolara.

4.8. Standardna umanjena i provizije (ALC)

Specifikacija različitih nivoa informacija o umanjnjima i provizijama moguća je u okviru EANCOM® poruka na nivoima poruke, grupe (samo PRICAT) i detalja o proizvodu. Ovo se postiže primenom grupe segmenta ALC koji obično sadrži dodatne grupe segmenata sa specifikovanim umanjnjima i provizijama (na primer, QTY-RNG, MOA-RNG itd.).

Tamo gde su poruka, grupa proizvoda ili pojedinačni proizvod dati na različitim nivoima umanjnja i provizija (na primer, rabat od 10% na naručenih 1000 do 2000 jedinica, 10000 EVRA za operative troškove itd.), preporučuje se da svako pojedinačno umanjnje ili svaka pojedinačna provizija bude izražena zasebnim ponavljanjem ALC grupe sa detaljima o umanjnju ili proviziji, navedenim u podgrupama ispod segmenta ALC.

Takođe, izuzetno je važno da u slučaju kada postoje različiti nivoi umanjenja i provizija njihov redosled pojavljivanja bude tačno prikazan kako bi se osigurao tačan rezultat primene umanjenja i provizija. Ovo se postiže korišćenjem elementa podataka 1227 u segmentu ALC.

Na primer:

ALC+A+++1+ADS'	.Prvo treba obraditi rabat na naručenu punu paletu.
PCD+3:15'	.Diskont u procentima 15
ALC+A+++2+TD'	.Zatim treba obraditi trgovinski diskont
MOA+204:4000:EUR'	.Iznos umanjenja je 4000 EVRA

...

Napomena: Umanjenja i provizije dati u zaglavlju poruke nezavisni su od onih datih u sekciji detalja, na primer, ALC na nivou detalja ne poništava ALC na nivou zaglavlja poruke.

4.9. Privremeni kodovi, primena DE 3055 i 1131

Neki kodovi u okviru EANCOM® liste kodova identifikovani su kao privremene kodne vrednosti primenom '(EAN Code)' neposredno posle naziva koda. U vreme rada na pripremi EANCOM® priručnika ove kodne vrednosti se nisu nalazile na najnovijoj UN/EDIFACT listi kodova. U mnogim slučajevima element podataka koji sadrži privremeni kod u okviru složenog elementa podataka praćen je elementom podataka 3055. Element podataka 3055 omogućava eksplicitnu identifikaciju agencije odgovornu za privremene kodove.

Prilikom primene EAN kodova u kodiranim EDIFACT elementima podataka u složenim elementima podataka, koji sadrže elemente podataka 1131 i 3055, mora biti primenjena vrednost koda '9 = EAN' u elementu podataka 3055 kako bi nedvosmisleno bila naznačena činjenica da se koristi privremeni kod. Svi DE 3055 nose status "D" a svi DE 1131 nose status "O", izuzev grupe elemenata podataka sa ograničenim kodovima (na primer, BGM C002).

Primer:

U okviru svih LOC segmenata, DE tj. element podataka 3055 mora biti korišćen samo ukoliko se koristi DE 3225 koji ne sadrži UN/LOCODE.

DE 3225	DE3055	Agencija odgovorna za listu kodova
GLN	9	EAN•UCC
UN/LOCODE	Nije korišćen	UN/Lokacijski kod
UN/ECE	6	Ekonomska komisija UN za Evropu
IATA	3	Međunarodno udruženje avioprevoznika

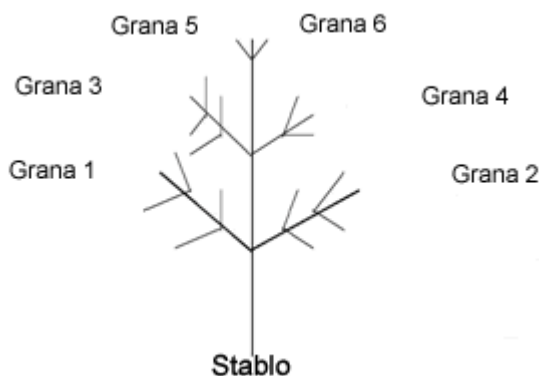
Svi privremeni kodovi za koje postoji EDIFACT lista kodova biće prosleđeni na UN/EDIFACT kako bi bili uključeni u ovu listu kodova. Ipak, moramo da napomenemo da vrednosti koda dodeljene prema EDIFACT-u obično neće biti iste kao vrednosti privremenih kodova i da će određena usklađivanja možda biti potrebna prilikom izdavanja zvaničnih EDIFACT kodova.

4.10. Podredovi u PRICAT

Identifikacija proizvoda sprovodi se primenom poruke EANCOM® 'Katalog ponude/cena' (PRICAT). Kada god je to moguće svi proizvodi ili usluge moraju biti jedinstveno identifikovani pomoću globalnog broja trgovinske jedinice (GTIN) i preneseni u vidu stavke u segmentu LIN.

Takođe je moguće izvršiti identifikaciju konstitutivnih delova proizvoda (na primer, korpa koja sadrži nekoliko različitih proizvoda) primenom podredova. Ipak, preporuka je da se svi konstitutivni delovi prvo navedu prema pravilu tj. u vidu stavke.

Podredove treba koristiti samo za prikazivanje odnosa između različitih proizvoda, a ne kompletnog proizvoda.

Mogućnost korišćenja podreda omogućava jednoj strani da prenese kompletnu konfiguraciju proizvoda u vidu strukture stabla. Kao što je to slučaj kod drveća u prirodnom obliku, postoji samo jedno stablo, koje u ovom slučaju predstavlja osnovni artikal, sa mnogo grana i mnogo manjih ogranaka. Grane u ovom slučaju predstavljaju komponente i potkomponente nekog proizvoda.

U našem primeru sa drvetom postoji jedno stablo i 6 glavnih grana. Kod grana 1, 2, 3 i 4 postoje ogranci. Nije moguće pristupiti ograncima a da prethodno ne prođemo kroz stablo i grane roditelja. Ista ograničenja važe i kada se radi o podredovima u okviru EANCOM poruka, naime, ne može se pristupiti podredovima a da prethodno ne prođemo kroz red na neposrednom nivou iznad podreda.

Svaka EANCOM® poruka sadrži referencu poruke i broj reda koji su jedinstveni za tu poruku omogućavajući time pozivanje na te iste informacije u svim narednim EANCOM® porukama i stvaranje aplikacije baza podataka. U okviru EANCOM® poruka stvaranje kompleksnih konfiguracija postiže se putem povezivanja brojeva glavnih redova. EANCOM® primenom funkcije podreda u okviru segmenta LIN. U okviru EANCOM® preporučuje se da se brojevi redova koji se koriste prilikom prvog pojavljivanja elementa podataka 1082 u segmentu LIN primenjuju prema određenom redosledu, počev od 1 za svaku novu poruku. Sledi jednostavni primer sa detaljima datim za strukturu datu u gornjem crtežu:

LIN+1++5012345000015:SRV'	Red broj 1 = Glavni red identifikovan GTIN-om 5012345000015
LIN+2++5012345000022:SRV+1:1'	Red broj 2 = podred 1 identifikovan GTIN-om 5012345000022 i priključen glavnom redu (redu broj 1)
LIN+3++5012345000039:SRV+1:1'	Red broj 3 = podred 2 identifikovan GTIN-om 5012345000039 i priključen glavnom redu (redu broj 1)
LIN+4++5012345000114:SRV+1:2'	Red broj 4 = podred 1.1 identifikovan GTIN-om 5012345000114 i priključen podredu 1 (red broj 2)
LIN+5++5012345000121:SRV+1:2'	Red broj 5 = podred 1.2 identifikovan GTIN-om 5012345000121 i priključen podredu 1 (red broj 2).
LIN+6++5012345000213:SRV+1:3'	Red broj 6 = podred 2.1 identifikovan GTIN-om 5012345000213 i priključen podredu 2 (red broj 3)
LIN+7++5012345000220:SRV+1:3'	Red broj 7 = podred 2.2 identifikovan GTIN-om 5012345000220 i priključen podredu 2 (red broj 3)

Sledi kratak opis elemenata podataka koji identifikuju podred:

Informacije date u podredu (C829): Složeni element podataka C829 koristi se za grupisanje indikatora podreda (5495) i identifikatora stavke (1082).

Kod indikatora podreda (5495): Ovaj element podataka je kodirani element podataka sa samo jednom vrednošću koda '1' koji mora biti primenjen kako bi ukazao na činjenicu da se koriste podredovi.

Identifikator stavke (1082): Ovaj element podataka koristi se za identifikaciju broja stavke (DE 1082, prvo pojavljivanje) proizvoda na višem nivou reda, na koju je ovaj podred priključen.

4.10.1 Primeri upotrebe podredova

Korišćenje PRICAT radi uspostavljanja hijerarhije između potrošačkih, trgovinskih i jedinica za isporuku

Dajemo primer poruke 'Katalog ponude/cena' kojom se poslovnom partneru omogućava da u svoj fajl naknadno unese novu jedinicu za isporuku, trgovinsku jedinicu i potrošačku jedinicu. Odnos tj. hijerarhija različitih nivoa proizvoda detaljno je dat primenom podredova.

Molimo da imate u vidu da su ovde dati samo segmenti relevantni za odnos glavnih redova i podredova.

Prvo pojavljivanje LIN sa brojem reda 1 koristi se za opis potrošačke jedinice identifikovane brojem jedinice 5410738377131, koji predstavlja kod za kutiju 'Najzdravije kukuruzne pahuljice'. S obzirom da manja jedinica nije data, podred nije korišćen.

Drugo pojavljivanje LIN sa brojem reda 2 koristi se za opis trgovinske jedinice identifikovane brojem jedinice 5410738377117, koji predstavlja kod za paket 'Kukuruzne pahuljice'. Trgovinska jedinica sadrži 48 jedinica iz neposredno najnižeg nivoa (nivoa potrošačkih jedinica).

Treće pojavljivanje LIN sa brojem reda 3 koristi se za indicaciju da prethodno navedena potrošačka jedinica identifikovana brojem jedinice 5410738377131 predstavlja podred trgovinske jedinice identifikovane brojem artikla 5410738377117.

Četvrto pojavljivanje LIN sa brojem reda 4 koristi se za opis jedinice za isporuku identifikovane brojem jedinice 5410738251028, koji predstavlja kod za paletu 'Kukuruznih pahuljica'. Jedinica za isporuku sadrži 24 jedinica iz neposredno najnižeg nivoa (nivoa trgovinskih jedinica).

Peto pojavljivanje LIN sa brojem reda 5 koristi se za indicaciju da prethodno specifikovana trgovinska jedinica identifikovana brojem jedinice 5410738377117 predstavlja podred jedinice za isporuku identifikovane brojem artikla 5410738251028.

UNH+ME000001+PRICAT:D:01B:UN:EAN008'
BGM+9+PC32458+2'

....

LIN+1+1+5410738377131:SRV'

LIN 1, potrošačka jedinica identifikovana GTIN-om 5410738377131

IMD+C++CU::9' IMD+F+++::NAJZDRAVIJE
KUKURUZNE PAHULJICE: KUTIJA'

....

PAC+++BX'
LIN+2+1+5410738377117:SRV'

LIN 2, trgovinska jedinica identifikovana GTIN-om 5410738377117

IMD+C++TU::9' IMD+F+++::KUKURUZNE
PAHULJICE: PAKET'
QTY+17E:48'

....

PAC+++CT'
LIN+3+1+5410738377131:SRV+1:2'

Trgovinska jedinica sadrži 48 jedinica na sledećem nivou jedinice, tj. potrošačkih jedinica

QTY+45E:48'

LIN 3, podred 2, sadrži potrošačku jedinicu . 5410738377131

Pakovanje sadrži 48 potrošačkih jedinica u hijerarhiji pakovanja tj. trgovinska jedinica

LIN+4+1+5410738251028:SRV'

.LIN 4, jedinica za isporuku identifikovana GTIN-om . 5410738251028

IMD+C++DU::9'
 IMD+F++:::KUKURUZNE PAHULJICE:PALETA'
 QTY+17E:24'

Jedinica za isporuku sadrži 24 jedinica sledeće jedinice nižeg nivoa tj. trgovinskih jedinica

PAC+++201::9'
 LIN+5+1+5410738377117:SRV+1:4'

LIN 5, podred LIN 4, sadrži trgovinsku jedinicu .5410738377117

QTY+45E:24'

Pakovanje sadrži 24 trgovinskih jedinica prema hijerarhiji pakovanja tj. u jedinici za isporuku,

UNT+.....'

4.10.2 Dodatak podredu

Dodatak proizvoda koji su korišćeni kao podredovi pravi se na sledeća dva načina:

- Dodatak na neidentifikujuću informaciju (opis, cene itd.) pravi se slanjem LIN-PIA za glavnu liniju.
- Dodatak identifikujućih i/ili odnosnih informacija (broj artikla, količine u sadržaju) pravi se pomoću slanja LIN-PIA segmenata kako za glavnu liniju tako i za odnosnu podliniju.

Podlinije se mogu koristiti za uspostavljanje odnosa u hijerarhiji proizvoda tj. potrošačke jedinice u odnosu na jedinicu za isporuku. Ista opšta pravila se primenjuju u slučaju identifikacije hijerarhije proizvoda, kao i kada se radi o identifikaciji mešovitog obima ili asortimana proizvoda tj. svi nivoi proizvoda prvo moraju biti identifikovani kao celoviti, kao glavne linije, pre nego što se identifikuje odnos između nivoa.

4.10.3 Brisanje podreda

Brisanje podreda može se sprovesti na jedan od sledeća tri načina:

- 1. slučaj** Brisanje proizvoda koji postoji celovito i koji se takođe koristi kao podred za ostale proizvode.
 - 2. slučaj** Brisanje proizvoda koji sadrži podredove. Konstituentni proizvodi ostaju celoviti.
 - 3. slučaj** Brisanje podreda iz konfiguracije proizvoda.
- 1. slučaj** Prilikom brisanja proizvoda koji postoji celovito (na primer, antiseptička supstanca identifikovana sa GTIN99), koji je pri tome korišćen u konfiguraciji podreda (na primer, Paket prve pomoći identifikovan sa GTIN1), preduzimaju se sledeći koraci:
 - S obzirom da brisanjem nekog elementa iz konfiguracije u suštini dolazi do nove konfiguracije, glavni red koji identifikuje konfiguraciju (na primer, GTIN 1) mora biti označen za brisanje prikazom vrednosti koda 2 u elementu podataka 1229. Nakon ovog postupka konfiguracija (minus GTIN99) mora biti ponovo specifikovana primenom novog GTIN-a (GTIN2). Ovaj postupak mora biti primenjen na sve konfiguracije koje kao podred u sebi uključuju proizvod koji se briše.
 - Proizvod (GTIN99) mora da bude izbrisan kao glavni red prikazom vrednosti koda 2 u elementu podataka 1229.

Primer:

LIN+1+2+ GTIN1:SRV'	Identifikacija artikla glavnog reda koji sadrži podredove koje treba izbrisati. Ovaj proizvod označen je za brisanje.
LIN+2+2+ GTIN99:SRV'	Identifikacija proizvoda kao glavnog reda koji je označen za brisanje.
LIN+3+1+ GTIN2:SRV'	Identifikacija konfiguracije novog proizvoda (isključujući izbrisani podred).
LIN+4+1+ GTIN96:SRV+1:3'	Identifikacija komponente kao podreda novog proizvoda.
LIN+5+1+ GTIN97:SRV+1:3'	Identifikacija komponente kao podreda novog proizvoda.
LIN+6+1+ GTIN98:SRV+1:3'	Identifikacija komponente kao podreda novog proizvoda.

2. slučaj Prilikom brisanja proizvoda koji sadrži podred (na primer, Paket prve pomoći identifikovan brojem artikla GTIN1) preduzimaju se sledeći koraci:

- Proizvod mora biti izbrisan kao glavni red prikazom vrednosti koda 2 u elementu podataka 1229. Ovim postupkom će automatski biti izbrisan i svaki postojeći podred vezan za ovu glavnu liniju.

Primer:

LIN+1+2+ GTIN1:SRV' Identifikacija glavnog reda koji sadrži podredove koje treba izbrisati.

3. slučaj Prilikom brisanja podreda (na primer, antiseptička supstanca identifikovana sa GTIN99) iz konfiguracije proizvoda (na primer, Paket prve pomoći identifikovan kao GTIN1) koja sadrži ostale podredove (konfiguracija koja nastavlja da postoji i nakon što je ovaj podred izbrisan, kao i proizvod glavne linije za podred), preduzimaju se sledeći koraci:

- S obzirom da brisanjem jednog elementa iz konfiguracije u suštini dolazi do pojave nove konfiguracije, glavni red koji prikazuje konfiguraciju (tj. GTIN1) mora biti označen za brisanje prikazom vrednosti koda 2 u elementu podataka 1229. Nakon ovog postupka konfiguracija (minus obrisani podred GTIN-a) mora biti ponovo specifikovana primenom novog GTIN-a (GTIN2).

Primer:

LIN+1+2+ GTIN1:SRV' Identifikacija glavnog reda artikla koja sadrži podredove koje treba izbrisati. Proizvod je označen za brisanje.

LIN+2+1+ GTIN2:SRV' Identifikacija konfiguracije kao novog proizvoda (isključujući izbrisane podredove).

LIN+3+1+ GTIN96:SRV+1:2' Identifikacija komponente kao podreda novog proizvoda.

LIN+4+1+ GTIN97:SRV+1:2' Identifikacija komponente kao podreda novog proizvoda.

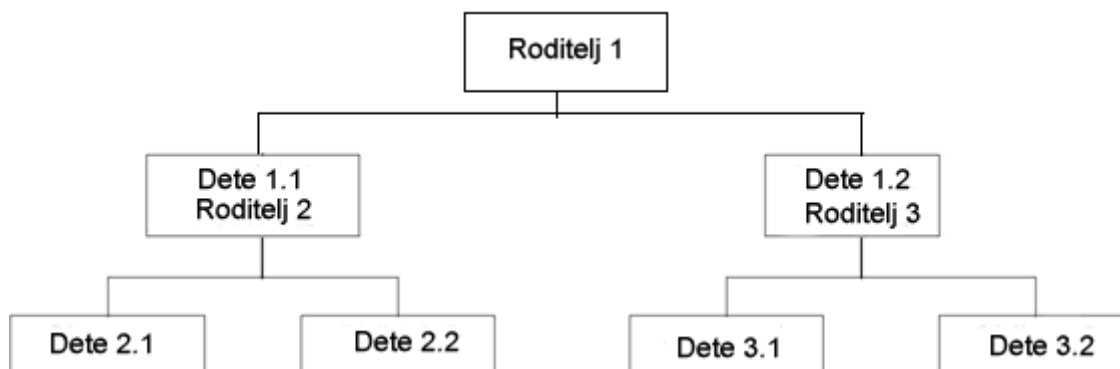
LIN+5+1+ GTIN98:SRV+1:2' Identifikacija komponente kao podreda novog proizvoda.

4.11. Hijerarhije u okviru PRICAT/PRODAT

Hijerarhija u okviru EANCOM® poruke 'Katalog ponude/cena' i (PRICAT) i poruke 'Podaci o proizvodu' (PRODAT) nudi mogućnost da proizvodi budu povezani u obliku odnosa roditelj-dete. Za razliku od podreda (gde je odnos izražen brojevima redova), ovaj oblik hijerarhije pruža eksplicitnu indikaciju položaja u odnosu roditelj-dete.

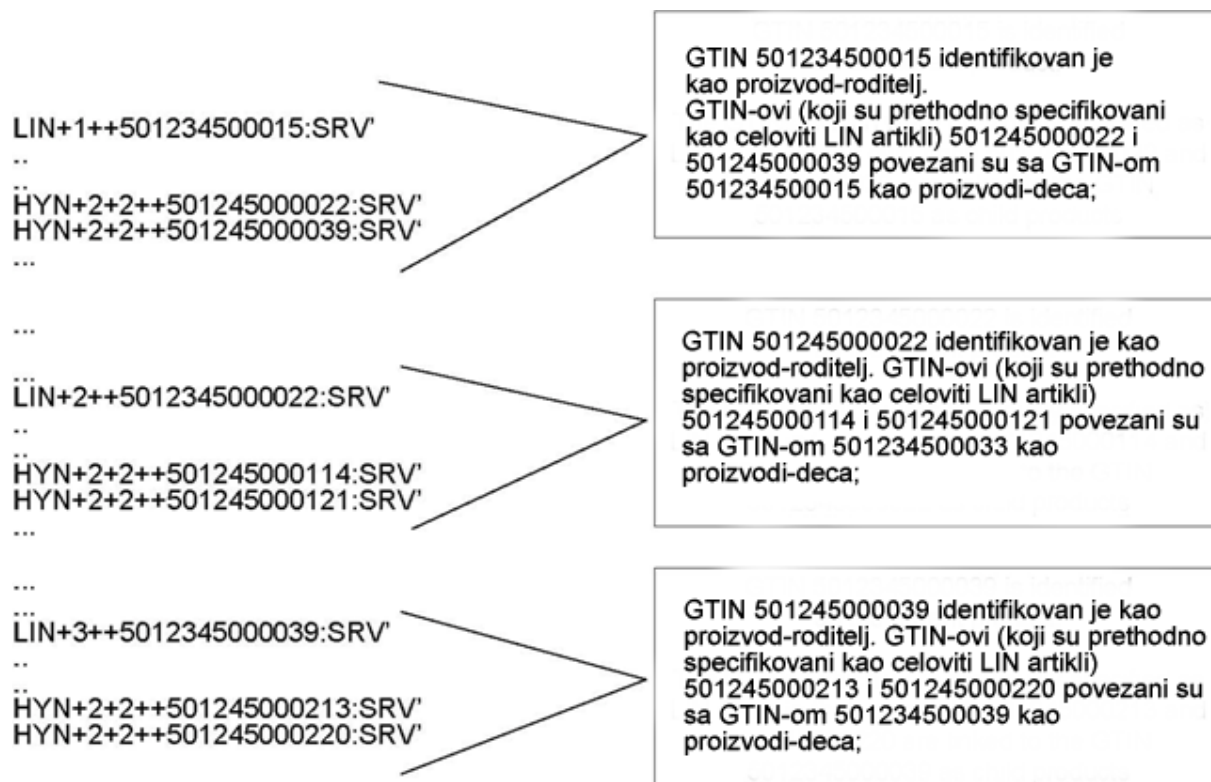
Korišćenje tehnologije podredova nije dozvoljeno u okviru EANCOM poruke PRODAT, međutim, poruka PRICAT pruža obe mogućnosti.

Struktura hijerarhije u porukama PRICAT/PRODAT u suština preuzima isti format koji je detaljno dat za podred u prethodnom tekstu tj. u strukturi stabla. Neophodni minimalni zahtev za bilo kakav hijerarhijski odnos u okviru EANCOM® jeste da mora postojati najmanje jedan roditelj. Dete proizvod roditelja takođe može da primi ulogu roditelja drugom detetu na sledećem nižem nivou u hijerarhiji.

Prilikom korišćenja EANCOM® za sastavljanje konfiguracija proizvoda primenom hijerarhija u okviru PRICAT/PRODAT, preporučuje se da svi članovi konstituenti delova u hijerarhiji konfiguracije budu prvi razmenjeni u komunikaciji kao glavni redovi u okviru poruke PRICAT/PRODAT. Nakon što je ovo urađeno hijerarhijski odnos može biti specifikovan.

Prost primer sa detaljima prisutne strukture koja je prikazana:

4.12. Pozivanje u okviru EANCOM® (RFF)

Efikasno korišćenje EANCOM®-a zavisi od primene pozivanja na prethodne podatke a u cilju smanjenja količine podataka koji se prenose porukom. Pozivanje na prethodne podatke pruža priliku za povezivanje poruka sa većim brojem delova eksternih informacija, koje mogu ali i ne moraju biti prenesene putem EDI-ja. Poređenje sa manuelnim sistemima daje sledeću sliku: na primer, u fakturi su date reference narudžbine i dokumenta o isporuci, međutim kopije oba ova dokumenta obično se ne dostavljaju uz fakturu. EDI funkcioniše prema sličnom principu koristeći segment RFF kojim je omogućeno da pozivanje na druge dokumente bude preneseno bez potrebe da i sami (originali) dokumenti budu dostavljeni.

U okviru EANCOM® poruka postoji nekoliko referenci koje se mogu koristiti u povezivanju informacija razmenjenih između poslovnih partnera s fizičkim kretanjem robe ili podataka.

U trgovinskoj transakciji najvažniji je broj narudžbine koji obično dodeljuje kupac i predstavlja jedinstvenu referencu vezanu za transakciju. U okviru EANCOM poruka, broj narudžbine se navodi u nekoliko narednih poruka neposredno nakon EANCOM narudžbenice. (na primer, odgovor na narudžbenicu, otpremnica, prijemnica, faktura i informacija o plaćanju), kao način da se povežu informacije date u razmeni nekoliko različitih EANCOM poruka. Radi jedinstvene identifikacije linije narudžbine uz broj narudžbenice koriste se i brojevi redova u svrhu pozivanja na prethodne podatke.

Važno je napomenuti da se ne preporučuje primena GTIN-ova za jedinstveno pozivanje na linije poruke u okviru EANCOM poruka. Ovo iz razloga što je moguće ponoviti GTIN-ove u istoj poruci (na primer, više puta naručeni isti artikal za različite destinacije).

Jedini mogući način u okviru EANCOM za jedinstvenu identifikaciju prethodne EANCOM poruke jeste da se navede broj poruke (u DE 1004 segmenta BGM prvobitne poruke) u elementu podataka 1154 segmenta RFF. Ukoliko se ukaže potreba za identifikacijom jedne linije (identifikovane brojem stavke elementa podataka 1082 u segmentu LIN prvobitne poruke), onda to treba ubaciti u element podataka 1156 zajedno sa brojem poruke u elementu podataka 1154 segmenta RFF.

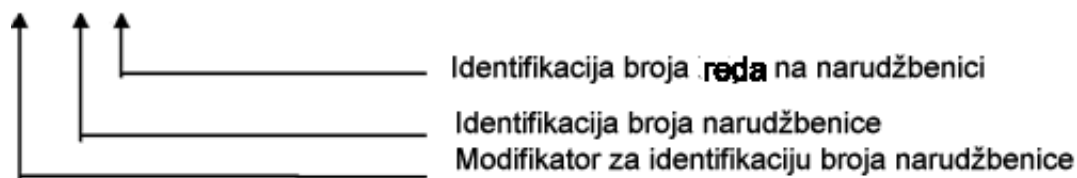
Sledi jednostavni primer:

Kupac šalje tri narudžbine zahtevajući isporuku proizvoda identifikovanog sa GTIN 5012345000220 na dole navedene lokacije:

Broj narudžbenice (DE 1004 BGM segment)	Broj reda narudžbenice (DE 1082 segment LIN)	GTIN proizvoda	GLN lokacije za isporuku
181	1	5012345000220	5012345000015
201	1	5012345000220	5012345000121
201	2	5012345000220	5012345000015
190	1	5012345000220	5012345000213

Kako bi pristup svakom od gore navedenih redova bio moguć, možda već u narednoj poruci 'Otpremnica', treba koristiti sledeće segmente RFF:

RFF+ON:181:1' . Broj narudžbenice 181, broj reda 1
 RFF+ON:201:1' . Broj narudžbenice 201, broj reda 1
 RFF+ON:201:2' . Broj narudžbenice 201, broj reda 2
 RFF+ON:190:1' . Broj narudžbenice 190, broj reda 1

4.13. Označavanje pakovanja u okviru EANCOM® (PAC PCI/GIN)

U okviru EANCOM® postoji mogućnost da se specifikuju oznake i brojevi sa kojima su bila, jesu ili će biti označena fizička pakovanja proizvoda ili tovara. Ova funkcionalnost postiže se pomoću segmenata PCI i GIN koji su obično postavljeni ispod segmenta PAC. Treba proučiti naredna uputstva prilikom donošenja odluke koji segment i sadržaj podataka treba koristiti za označavanje paketa.

Čoveku čitljive oznake

Preporučuje se da čoveku čitljive oznake budu date u vidu slobodnog teksta i treba ih uneti kao segment PCI ponavljajući element podataka 7102 onoliko puta koliko je potrebno.

Kvalifikacija vrste oznaka specifikovanih (na primer, oznaka za datum najdužeg trajanja) u elementu podataka 7102 data je u elementu podataka 4233.

Ovi formati se ne smatraju čoveku čitljivi, iako ove oznake takođe mogu biti specifikovane kao formatizovana informacija u nekom drugom segmentu u grupi LIN, (na primer, u segmentu DTM datum treba da bude u formatu '20021001' pri čemu prebacivanje u čoveku čitljivi format treba da bude u formatu '1 October 2002').

Označavanje u svrhu identifikacije

Preporučeno je da oznake koje se koriste radi identifikacije, automatske obrade podataka ili praćenja (na primer, broj partije ili serijski broj kontejnera za otpremu) budu označene u segmentu GIN element podataka 7402. Kvalifikacija potrebne vrste koda za identifikaciju dat je u elementu podataka 7405.

Ukoliko je dato više ne-uzastopnih brojeva za identifikaciju, onda je svaki pojedinačno postavljen u prvom DE 7402 od C208. Primer za serijske brojeve kontejnera za otpremu: (SSCC) 354123450000000014, 3541234500000000106 i 3541234500000000190:

GIN+BJ+354123450000000014+3541234500000000106+3541234500000000190'

Ukoliko su dati brojevi za identifikaciju uzastopni, onda se prvi broj u opsegu postavlja odvojeno u prvom DE 7402 od C208 a zadnji broj u opsegu u drugom DE 7402 za taj C208. Primer SSCC od 354123450000000014 zaključno sa 354123450000000030:

GIN+BJ+354123450000000014: 354123450000000030'

4.14. Komunikacija EAN.UCC brojeva trgovinskih jedinica u okviru EANCOM®

Prilikom komunikacije EAN ili UCC brojeva trgovinskih jedinica u okviru EANCOM, treba preneti samo značajne vodeće nule. Odluku o tome šta je značajna vodeća nula a šta nije, treba da se zasniva na EAN•UCC preporukama da sve brojeve, nezavisno od veličine, treba uneti kao četrnaestocifrene brojeve sa vodećim nulama dodatim za brojeve sa manje od 14 znakova.

S obzirom da postoji 4 vrste EAN•UCC brojeva trgovinskih jedinica (različitih dužina) primenjuju se sledeća pravila:

Vrsta broja	14-tocifreni globalni broj trgovinske jedinice (GTIN)	DE 7143
EAN/UCC-14	N1 N2 N3 N4 N5 N6 N7 N8 N9 N10 N11 N12 N13 N14	SRV
EAN/UCC-13	0 N1 N2 N3 N4 N5 N6 N7 N8 N9 N10 N11 N12 N13	SRV
UCC-12	0 0 N1 N2 N3 N4 N5 N6 N7 N8 N9 N10 N11 N12	SRV
EAN/UCC-8	0 0 0 0 0 0 N1 N2 N3 N4 N5 N6 N7 N8	SRV

Napomena: Ne-značajne vodeće nule označene sa 0

Kod EANCOM poruke kompletne značajne cifre broja (brojevi označeni sa N1 itd.) treba da budu date u EANCOM poruci.

4.15. EAN.UCC aplikacioni identifikatori u okviru EANCOM®

EAN•UCC aplikacioni identifikatori (AI) sastoje se od:

- standardnog formata i definicije svakog relevantnog elementa podataka;
- aplikacionih identifikatora koji se koriste kao prefiksi elemenata podataka predstavljenih u formi bar koda;
- bar kod simbologije posebno namenjene za kodiranje aplikacionih identifikatora: UCC/EAN 128.

Aplikacioni identifikatori su definisani za međunarodnu i međusektorsku upotrebu. Aplikacioni identifikatori omogućavaju da jednostavni i generički elementi podataka budu kodirani u formi bar koda. Ovakav postupak povratno omogućava automatizovani prijem podataka i njihovu obradu u okviru računarskih sistema.

EAN•UCC standardi koriste se u pet glavnih oblasti aplikacija koje su navedene u daljem tekstu. Najvažniji aplikacioni identifikatori kao i mapiranje za svaki segment, element podataka, i ukoliko je potrebno, vrednost koda u okviru EANCOM, dati su u tabeli za svaku oblast posebno.

Obratite pažnju na to da tabele treba da omoguće identifikaciju zahteva za mapiranje primarnih informacija između EAN•UCC aplikacionih identifikatora i EANCOM. Dodatne informacije o EAN•UCC aplikacionim identifikatorima nalaze se u Opštim EAN•UCC Specifikacijama.

4.15.1 Aplikacioni identifikatori vezani za trgovinske jedinice

Trgovinske jedinice su proizvodi ili usluge za koje postoji potreba za korišćenjem prethodno definisanih informacija u bilo kojem delu u lancu snabdevanja. Trgovinska jedinica je tipično bilo koja jedinica kojoj se može odrediti cena, koja može da se naruči ili fakturiše u bilo kojem delu bilo kojeg lanca snabdevanja.

AI	Sadržaj podataka	EANCOM Segment	Element podataka	Vrednost koda/Naziv koda
Identifikacija trgovinske jedinice fiksne/promenljive mere				
01	GTIN	LIN PIA	7143 7143	SRV = EAN.UCC globalni broj trgovinske jedinice
Dodatne informacije				
10	Broj partije ili lota	PIA GIN	7143 7405	NB = Broj partije BX = Broj partije
11	Datum proizvodnje	DTM	2005	94 = Datum proizvodnje
13	Datum pakovanja	DTM	2005	365 = Datum pakovanja
15	Datum najkraćeg trajanja	DTM	2005	360 = Prodati do datuma 361 = Najbolje do datuma
17	Datum najdužeg trajanja	DTM	2005	36 = Krajnji rok, datum
21	Serijski broj	PIA GIN	7143 7405	SN = Serijski broj BN = Serijski broj
22	Dodatni podaci za specifične proizvode za zdravstvo, Količina krajnji rok i broj lota	QTY DTM PIA GIN	6063 2005 7143 7405	17E = Broj jedinica u nižem nivou pakovanja ili konfiguraciji (EAN kod) 36 = Krajnji rok, datum NB = Broj partije BX = Broj partije
240	Dodatna identifikacija proizvoda koju vrši proizvođač	PIA	7143	SA = Broj artikla isporučioća
241	Kupčev broj dela	PIA	7143	IN = Broj jedinice kupca
30	Promenljiva količina	QTY	6411	EA = Pojedinačno (primenjena jedinica mere)
310(1)	Trgovinska mera Neto težina, kilograma	MEA	6313 6411	AAA = Neto jedinica mere KGM = Kilogrami
311(1)	Trgovinska mera Dužina ili prva dimenzija, metara	MEA	6313 6411	LN = Dužina MTR = Metar

AI	Sadržaj podataka	EANCOM® Segment	Element podataka	Vrednost koda/Naziv koda
312(1)	Trgovinska mera Širina, prečnik ili druga dimenzija, metara	MEA	6313 6411	WD = Širina DI = Prečnik MTR = Metar
313(1)	Trgovinska mera Dubina, debljina ili treća dimenzija, metara	MEA	6313 6411	DP = Dubina, TH = Debljina, HT = Visina MTR = Metar
314(1)	Trgovinska mera Površina, kvadratnih metara	MEA	6313 6411	X12 =Površina (EAN kod) MTK = Kvadratni metar
315(1)	Trgovinska mera Neto zapremina, litara	MEA	6313 6411	AAX = Neto zapremina LTR = Litar
316(1)	Trgovinska mera Neto zapremina, kubnih metara	MEA	6313 6411	AAX = Neto zapremina MTQ = Kubni metar
422	Zemlja porekla proizvoda	ALI LOC	3239 3227	Različita 27 = Zemlja porekla
<p>NAPOMENA: EAN•UCC aplikacioni identifikatori za mere dati su u vidu četiri cifre. Četvrta cifra je pozicija decimalnog zareza; za detalje vidi Opšte EAN•UCC Specifikacije.</p> <p>U ovoj tabeli dati su EAN•UCC aplikacioni identifikatori samo za «metričke» mere. Za ostale jedinice mere vidi Opšte EAN•UCC Specifikacije.</p>				

4.15.2 Aplikacioni identifikatori vezani za logističke jedinice

Logističke jedinice su fizičke jedinice koje se koriste za prevoz i skladištenje robe bilo koje vrste koje treba pojedinačno pratiti i upravljati njihovim kretanjem u okviru lanca snabdevanja.

AI	Sadržaj podataka	EANCOM® Segment	Element podataka	Vrednost koda/Naziv koda
Identifikacija logističke jedinice				
00	Serijski kod kontejnera za otpremu	GIN	7405	BJ = Serijski kod kontejnera za otpremu
Dodatni podaci				
37	Broj trgovinskih jedinica sadržanih u logističkoj jedinici (primenjeno zajedno sa AI 02)	QTY	6063	Različito (Za AI 02 mapiranje vidi: AI 01)
330(1)	Logistička mera Logistička težina, kilogram	MEA	6313 6411	AAB = Jedinica bruto težine KGM = Kilogrami
331(1)	Logistička mera Dužina ili prva dimenzija, metri	MEA	6313 6411	LN = Dužina MTR = Metar
332(1)	Logistička mera Širina, prečnik ili druga dimenzija, metri	MEA	6313 6411	WD = Širina DI = Prečnik MTR = Metar
333(1)	Logistička mera Dubina, debljina, visina ili treća dimenzija, metri	MEA	6313 6411	DP = Dubina TH = Debljina HT = Visina MTR = Metar
334(1)	Logistička mera Površina, kvadratni metri	MEA	6313 6411	X12 = Površina (EAN kod) MTK = Kvadratni metar
335(1)	Logistička mera Logistička zapremina, litri	MEA	6313 6411	AAW = Bruto zapremina LTR = Litar
336(1)	Logistička mera Logistička zapremina, Kubni metri	MEA	6313 6411	AAW = Bruto zapremina MTQ = Kubni metar
400	Kupčev broj narudžbenice	RFF	1153	ON = Broj narudžbenice (kupac)
401	Broj pošiljke	RFF	1153	CU = Referentni broj pošiljaoca
<p>NAPOMENA: (1) EAN•UCC aplikacioni identifikatori za mere dati su sa četiri cifre. Četvrta cifra je zapeta; za detalje vidi Opšte EAN•UCC Specifikacije. U ovoj tabeli dati su EAN•UCC aplikacioni identifikatori samo za «metričke» mere. Za ostale jedinice mere vidi Opšte EAN•UCC specifikacije</p>				

4.15.3 Aplikacioni identifikatori vezani za lokacije

Lokaciju predstavlja bilo šta čemu se može dodeliti adresa. Neki od primera uključuju kompanije, odeljenja, sobe, fabrike, police, mesta isporuke, adrese EDI mreže itd.

AI	Sadržaj podataka	EANCOM® Segment	Element podataka	Vrednost koda/Naziv koda
410	Otpremiti na – Isporučiti na GLN	NAD LOC	3035 3227	DP = Pošiljalac 7 = Mesto isporuke
411	Naplatiti od – Fakturisati na GLN	NAD	3035	IV = Primalac fakture
412	Nabaviti od – Kupiti od GLN	NAD	3035	SU = Isporučilac
413	Otpremiti za – Isporučiti za – Dostaviti na GLN	NAD LOC	3035 3227	UC = Krajnji primalac isporuke 7 = Mesto isporuke
414	Identifikacija fizičke lokacije GLN	NAD LOC	3035 3227	Različito Različito
420	Otpremiti na – Isporučiti na poštanski kod	NAD	3251	Različito
421	Otpremiti na – Isporučiti na poštanski kod sa ISO kodom zemlje	NAD	3251 3207	Različito Različito

4.15.4 Aplikacioni identifikatori vezani za imovinu

Imovina se šire definiše kao nešto što je u posedu i čime se ne trguje. Ova definicija uključuje pojedinačnu imovinu kompanije kao i povratnu ambalažu, koja se može koristiti za transport proizvoda između organizacija. Primeri ambalaže uključuju pивske boce, plinske boce, kontejnere za hemikalije, palete i gajbe.

AI	Sadržaj podataka	EANCOM® Segment	Element podataka	Vrednost koda/Naziv koda
Identifikacija imovine				
8003	EAN•UCC Globalni identifikator povratne ambalaže i opcioni serijski broj	LIN i PIA	7143 7143	SRV = EAN.UCC Globalni broj trgovinske jedinice SN = Serijski broj
8004	EAN•UCC Globalni identifikator pojedinačne imovine	PIA	7143	SN = Serijski broj

4.15.5 Ostale aplikacije

Ova oblast obuhvata specifična uputstva za primenu kod numerisanja i označavanja jedinica simbolima koji nisu pokriveni u gornjem tekstu. Opisane primene su uglavnom veoma specifične i zahtevaju posebnu pažnju (na primer, kuponi, potvrde o refundaciji, uslužni odnosi itd.), ali sa ciljem da ipak budu korišćeni na otvorenom tržištu.

5. Dodatak 1: UN/EDIFACT

5.1. Definicija UN/EDIFACT

UN/EDIFACT: Katalozi Ujedinjenih nacija za razmenu elektronskih podataka u okviru administracije, trgovine i transporta. Obuhvataju skup međunarodno priznatih standarda, kataloga i uputstava za elektronsku razmenu strukturisanih podataka, posebno u oblasti trgovine robom i pružanju usluga između različitih kompjuterizovanih informacionih sistema.

Preporučena od strane Ujedinjenih nacija ova pravila su usvojena i izdata od strane UN/CEFACT (Centra za unapređenje trgovine i elektronskog poslovanja pri Ujedinjenim nacijama) u Katalogu Ujedinjenih nacija za razmenu trgovinskih podataka (UNTDID) i održavana su u skladu sa dogovorenom procedurom. UNTDID obuhvata:

- EDIFACT – Pravila sintakse na nivou aplikacije (verzija 4 sintakse);
- Uputstva za sastavljanje poruka;
- Uputstva za primenu sintakse;
- EDIFACT Katalog elemenata podataka, EDED;
- EDIFACT Katalog složenih elemenata podataka, EDCD;
- EDIFACT Katalog segmenata, EDSD;
- EDIFACT Katalog vrsta poruka, EDMD;
- EDIFACT Lista kodova, EDCL;
- Uniformna pravila za razmenu trgovinskih podataka putem tele prenosa (UNCID);
- Odgovarajuća objašnjenja.

Pristup detaljnim informacijama moguć je preko: www.unece.org/trade/untdid.

5.2. Pregled UN/EDIFACT verzije 4 sintakse

Ovaj odeljak je rezime dokumenta «EDIFACT – Pravila sintakse na nivou aplikacija (verzija: 4 sintakse)». Pristup detaljnim informacijama moguć je preko: www.unece.org/cefact

Pravila za EDIFACT sintaksu pružaju niz pravila za strukturiranje podataka u segmente, segmente u poruke i poruke u okviru razmene.

5.2.1 Struktura razmene

Razmena može da se sastoji od sledećih segmenata:

UNA		
UNB	Zaglavlje razmene	Obavezno
UNG	Zaglavlje funkcijske grupe	Uslovno
UNH	Zaglavlje poruke	Obavezno
	SEGMENTI KORISNIČKIH PODATAKA	
UNT	Završetak poruke	Obavezno
UNE	Završetak funkcijske grupe	Uslovno
UNZ	Završetak razmene	Obavezno

Segmenti koji počinju sa «UN» nazivaju se pomoćni segmenti. Oni čine omotnicu ili «pakovanje» za UN/EDIFACT poruke.

Segmenti korisničkih podataka sadrže samu informaciju u formatu koji je specifičan za svaku vrstu poruke pojedinačno.

5.2.2 Struktura poruke

Svaki segment podataka zauzima posebno mesto u okviru niza segmenata u poruci. Oni se mogu pojavljivati u bilo kojoj od naredne tri sekcije poruke:

- a. **Sekcija zaglavlja** – Segment u okviru ove sekcije odnosi se na celokupnu poruku.
- b. **Sekcija detalja** – Segment u okviru ove sekcije odnosi se isključivo na detalje informacije.
- c. **Sekcija rezimea** – U ovoj sekciji mogu se pojaviti samo segmenti sa zбирnim ili kontrolnim informacijama, na primer, ukupni iznos fakture, broj redova u narudžbenici itd.

Niz od tri sekcije u poruci može biti predstavljen sledećim jednostavnim primerom:

Segment iste vrste može da se pojavi u više od jedne sekcije poruke, na primer, u zaglavlju i u sekciji sa sadržajem i/ili više puta u okviru iste sekcije.

Neki segmenti mogu biti ponovljeni nekoliko puta na svojim utvrđenim mestima u poruci. Da li je status obavezan ili uslovan, kao i limit broja ponavljanja vrsta segmenta označeni su u strukturi poruke.

Posebne grupe u funkcionalnoj vezi segmenata mogu biti ponovljene u poruci; ove grupe se nazivaju «grupe segmenata». Gornji limit broja ponavljanja određene grupe segmenta na određenom mestu uključen je u definiciju poruke.

Jedna grupa segmenta može biti ubačena među druge grupe segmenata, pod uslovom da se unutrašnja grupa segmenta završava pre završetka bilo koje druge spoljne grupe segmenata.

5.2.3 Struktura segmenta

Segment se sastoji od:

- . • Markera segmenta koji identifikuje tip segmenta,
- . • Separatora elementa podataka,
- . • Prostih i/ili složenih elementa podataka,
- . • Završetka segmenta.

Elementi podataka mogu biti fiksne ili promenljive dužine.

Složeni element podataka sadrži dva ili više sastavnih elemenata podataka.

Sastavni element podataka je prosti element koji se koristi u složenom elementu podataka.

Element podatka može biti kvalifikovan od strane drugog elementa podatka, čija vrednost u vidu koda daje posebno značenje podatku. Vrednost podatka kvalifikatora je kod preuzet iz dogovorenog skupa vrednosti kodova.

Višestruko pojavljivanje samostalnih prostih ili složenih elemenata podataka je dozvoljeno.

5.2.4 Pomoćni znaci

U EANCOM-u pet pomoćnih znakova preuzetih iz skupa znakova nivoa A, imaju posebno značenja i imaju ulogu odabranog separatora u okviru EANCOM.

Dve tačke	:	= separator sastavnog elementa podataka
Znak plus	+	= tag segmenta i separatora elementa podataka
Znak pitanja	?	= znak za oslobađanje; neposredno ispred jednog od pomoćnih znakova, obnoviće pravo značenje tog znaka. Na primer, 10?+10=20 koje se pojavljuje prilikom prenosa podataka interpretirano je na računima kao 10+10=20. Znak pitanja predstavljen je sa?? Prilikom korišćenja znak za oslobađanje ne ubraja se u dužinu vrednosti elementa podataka.
Asteriks (zvezdica)	*	= separator ponavljanja
Apostrof	'	= završetak segmenta

Primer EDIFACT segmenta:

DTM+137:20020101:102'
 DTM = Tag segmenta "Datum/Vreme/Period";
 + = Separator elementa podataka;
 137 = Kvalifikator za prikaz datuma je Dokument/Datum poruke/Vreme
 : = Separator sastavnog elementa podataka
 (razdvaja kvalifikator datuma i datum);
 20020101 = Datum;

kodirani naziv poruke (DE1001) za konverziju svih vrednosti u negativne). Kao dodatak ovome, pojedini elementi podataka i kombinacije kodova dovode do primene negativnih vrednosti (na primer, element podataka 5463 sa vrednošću koda 'A, Umanjenja' u ALC segmentu u fakturi).

Ukoliko vrednost treba da bude predstavljena negativnim predznakom, onda u razmeni neposredno ispred treba staviti znak minus (na primer, -112). Znak minusa se neće brojati kao znak prilikom izračunavanja maksimalne dužine polja elementa podataka.

Primer 1 (INVOIC)

...
 BGM+381+CN52+9' INVOIC poruka se koristi kao knjižno zaduženje
 ...
 LIN+1++4000862141404:SRV' Stavka u 1. redu identifikovana GTIN-om
 4000862141404.
 ...
 QTY+61:2' Povratna količina je 2.
 MOA+203:200' Iznos stavke u redu iznosi 200.
 PRI+AAA:100:CA' Kataloška neto cena je 100.

S obzirom da DE 1001 u zaglavlju sadrži vrednost koda 381, numeričke vrednosti MOA i QTY treba interpretirati internom aplikacijom kao negativne.

Neki element podataka i kombinacije kodova takođe će dovesti do primene negativnih vrednosti (na primer, element podataka 5463 sa vrednošću 'A, Umanjenja' u nekom ALC segmentu fakture).

Primer 2 (INVOIC)

...
 BGM+380+IN42652+9' Broj komercijalne fakture IN42652.
 ...
 LIN+1++4000862141404:SRV' Stavka u 1. redu identifikovana GTIN-om
 400862141404.
 ...
 MOA+203:200' Iznos stavke u redu iznosi 200.
 ALC+A' Umanjenja
 MOA+204:12' Numerička vrednost je 12.
 ...

S obzirom da DE 5463 u segmentu ALC sadrži vrednost koda A, numeričku vrednost u MOA treba interpretirati internom aplikacijom kao negativnu.

Preporučeno je formiranje jedne poruke za fakturu i jedne poruke za izveštaj o uplati na račun. S obzirom da ovakav postupak nije uvek i moguć (na primer, faktura za piće sa negativnim bilansom depozita na nivou pojedinačnih stavki) znak minus može se koristiti u DE 6060 segmenta QTY i u DE 5004 segmenta MOA.

Ovo pravilo primenljivo je na redove zaduženja u knjižnim odobrenjima i za redove odobrenja u fakturama/knjižnim zaduženjima.

Ako se umanjena ili provizije računaju unazad (knjižno odobrenje vezano za prethodno poslatu fakturu) vrednost koda u ALC DE 5463 ostaje nepromenljiv.

5.2.7 Skupovi znakova i identifikatori sintakse

Podržani skupovi znakova

U verziji 4 sintakse podržani su skupovi znakova nivoa A, B, C, D, E, F, G, H, I, J, K, X i Y. Takođe su podržane tehnike proširenja koda u skladu sa ISO 2022 (uz izvesna ograničenja vezana za njihovo korišćenje u razmeni), kao i delimična primena ovih tehnika u skladu sa ISO/IEC 10646-1.

U okviru EANCOM® preporučuje se primena skupova znakova nivoa A. Ukoliko korisnik namerava da koristi skup znakova drugih nivoa, prvo treba da dobije saglasnost budućeg poslovnog partnera kako bi njihovo ispravno procesiranje u aplikaciji primaoca bilo osigurano.

Skup znakova nivoa A

Skup znakova nivoa A (ISO 646 7-mobitni jednobajtni kod, sa izuzetkom malih slova i pojedinih grafičkih znakova) sadrži sledeće znake:

Velika slova	A do Z
Cifre	0 do 9
Znak za razmak	
Tačka	.
Zapeta	,
Znak povlake/minus	-
Otvorena zagrada	(
Zatvorena zagrada)
Kosa crta	/
Znak jednakosti	=
Znak uzvika	!
Znak navoda	"
Znak procenta	%
Ampersand	&
Asteriks	*
Znak tačka-zapeta	;
Znak manje od	<
Znak veće od	>

Skup znakova nivoa B

Skup znakova nivoa B (ISO 646 7-mobitni jednobajtni kod, sa izuzetkom pojedinih grafičkih znakova) sadrži iste znake kao i skup znakova nivoa A plus mala slova od 'a' do 'z'.

Skupovi znakova nivoa C do K

Skupovi znakova nivoa C do K (ISO 8859 -1,2,5,7,3,4,6,8,9 8-mobitni jednobajtni kodirani skupovi grafičkih znakova) pokrivaju latiničnu 1 - 5, ćiriličnu, arapsku, grčku i hebrejsku azbuku.

Važno je napomenuti da EANCOM korisnicima, pored preporučenog skupa znakova nivoa A, često treba i sledeći podskup dodatnih znakova iz ISO 8859- 1:

Znak za broj	#
Znak et	@

Leva srednja zagrada	[
Obrnuti kosi znak	\
Desna srednja zagrada]
Znak akcenta	^
Levi znak akcenta	`
Leva velika zagrada	{
Vertikalni red	
Desna velika zagrada	}

Skup znakova nivoa X

Repertoar znakova kao rezultat aplikacije tehnike proširenja koda kako je definisano u okviru ISO 2022 primenom tehnike u skladu sa ISO 2375. Za više detalja vidi ISO/IEC Međunarodni registar kodiranih skupova znakova koji se koriste sa eskejp sekvencama.

Skup znakova nivoa Y

Repertoar znakova uzet iz ISO 10646 – 1 oktet bez primene tehnike proširenja koda. Vidi odgovarajuće detalje u ISO 10646 – 1.

Identifikator sintakse, ISO standard i podržani jezici

Sledeća tabela sadrži vrednosti koda za identifikator sintakse i objašnjava koji jezici su podržani i kojim ISO standardom.

Važno je znati da poslednji znak identifikatora sintakse (element podataka 0001) identifikuje nivo primenjenog skupa znakova.

Identifikator sintakse	ISO standard	Jezici
UNOA	646	
UNOB	646	
UNOC	8859 - 1	Danski, Holandski, Engleski, Farski, Finski, Francuski, Nemački, Islandski, Irski, Italijanski, Norveški, Portugalski, Španski, Švedski
UNOD	8859 - 2	Albanski, Češki, Engleski, Mađarski, Poljski, Rumunski, Srpsko-Hrvatski, Slovački, Slovenački
UNOE	8859 - 5	Bugarski, Beloruski, Engleski, Makedonski, Ruski, Srpsko-Hrvatski, Ukrajinski
UNOF	8859 - 7	Grčki
UNOG	8859 - 3	Malteški
UNOH	8859 - 4	Estonski, Latvijski, Litvanski, Grenlandski, Laponski
UNOI	8859 - 6	Arapski
UNOJ	8859 - 8	Hebrejski, Jidiš
UNOK	8859 - 9	Turski

UNOX	2022 2375	Skupovi znakova nivoa C do K podržanih jezika, Azijski (na primer, Japanski, tradicionalni kineski jezik,...) i ostali jezici koji se baziraju na skupovima znakova u skladu sa ISO 2022 i ISO 2375
UNOY	10646 -1	Sa ciljem da obuhvati sve pisane jezike na svetu.

5.3. Status Kataloga, verzija i objavljivanje

Sve EANCOM 2002 poruke se baziraju na katalogu UN/EDIFACT D.01B koji je objavljen od strane UN/CEFACT 2001. godine. Sve poruke sadržane u katalogu usvojene su kao UN Standardizovane poruke (UNSM).

5.4. Verzija EANCOM® poruke

Svaka EANCOM poruka nosi sopstveni broj verzije kojim je omogućena nedvosmislena identifikacija različitih verzija iste EANCOM poruke. EANCOM broja verzije je označen u elementu podataka 0057 u segmentima UNG i UNH. Strukturisan je na sledeći način:

EANnnn

gde: EAN = prikazuje EAN kao agenciju koja kontroliše verziju.
nnn = Trocifreni broj verzije EANCOM poruke.

Brojevi verzije podskupa za zvanično objavljene EANCOM poruke počinju brojem '001' i povećavaju se sa svakom narednom verzijom poruke.

5.5. Konvencije vezane za dokumentaciju

5.5.1 Formati elemenata podataka

Sledeće konvencije se primenjuju u trenutno važećoj dokumentaciji:

Vrsta znaka:

a :alfabetski znaci
n :numerički znaci
an :alfanumerički znaci

Veličina:

Fiksna :sve pozicije moraju biti korišćene
Promenljiva :pozicije se mogu koristiti do određenog maksimuma

Primeri:

a3	:3 alfabetska znaka, fiksne dužine
n3	:3 numerička znaka, fiksne dužine
an3	:3 alfanumerička znaka, fiksne dužine
a..3	:do 3 alfabetska znaka
n..3	:do 3 numerička znaka
an..3	:do 3 alfanumerička znaka.

5.5.2 Indikatori

Raspored segmenata

Ova sekcija opisuje raspored segmenta u EANCOM porukama. Data je lista originalnog rasporeda EDIFACT segmenata. Dati su odgovarajući komentari vezano za EANCOM podskup.

Segmenti su predstavljeni onim redosledom kojim se pojavljuju u poruci. Segment ili tag grupe segmenta praćen je indikatorom koji ukazuje na to da li je segment obavezan (M) - (Mandatory) ili uslovan (C) - (Conditional), maksimalnim brojem pojavljivanja i opisom segmenta.

U prvoj koloni, čitajući sleva na desno, prikazani su tagovi elementa podataka i opisi, praćeni sa EDIFACT statusom u drugoj koloni (M ili C), formatom polja i slikom elemenata podataka. Ovi prvi delovi informacije čine raspored originalnog EDIFACT segmenta.

Nakon EDIFACT informacija, u trećoj, četvrtoj i petoj koloni date su EANCOM specifične informacije: u trećoj koloni indikator statusa za korišćenje uslovnih (C) EDIFACT elemenata podataka (vidi opis dole), u četvrtoj koloni indikator ograničenja i u petoj koloni napomene, kao i vrednosti koda za primenu kod specifičnih elemenata podataka u poruci.

Indikatori statusa

Obavezni elementi podataka (M) ili složeni u segmentima EDIFACT zadržavaju svoj status u okviru EANCOM.

Dodatno postoji pet vrsti statusa kod uslovnih (C) EDIFACT statusa bilo za proste, sastavne ili složene elemente podataka. Oni su navedeni u daljem tekstu i mogu biti identifikovani skraćenicama ukoliko je potrebno.

ZAHTEVANO	R	Prikazuje da se entitet zahteva i da mora biti poslat
PREPORUČENO	A	Prikazuje da se entitet savetuje ili preporučuje
USLOVNO	D	Prikazuje da entitet mora biti poslat pod određenim uslovima, na način definisan u odgovarajućoj napomeni koja to objašnjava
OPCIONO	O	Prikazuje da je entitet opcionog karaktera i može da bude poslat po izboru korisnika

NEKORIŠĆEN N Prikazuje da se entitet ne koristi i da ga treba izostaviti

Ukoliko je složeni element označen kao N, NOT USED (nije korišćen) svi elementi podataka u okviru složenog imaju status blanko indikatora koji im je dodeljen.

Indikatori ograničenja

- Ograničeni (*) Element podataka označen sa asteriskom (*) u četvrtoj koloni segmenta sadržaja jedne poruke, prikazuje da su kodovi navedeni u koloni pet jedini postojeći kodovi za primenu kod elemenata podataka na istom nivou kao i Asteriks u tekućem segmentu u tekućoj poruci.

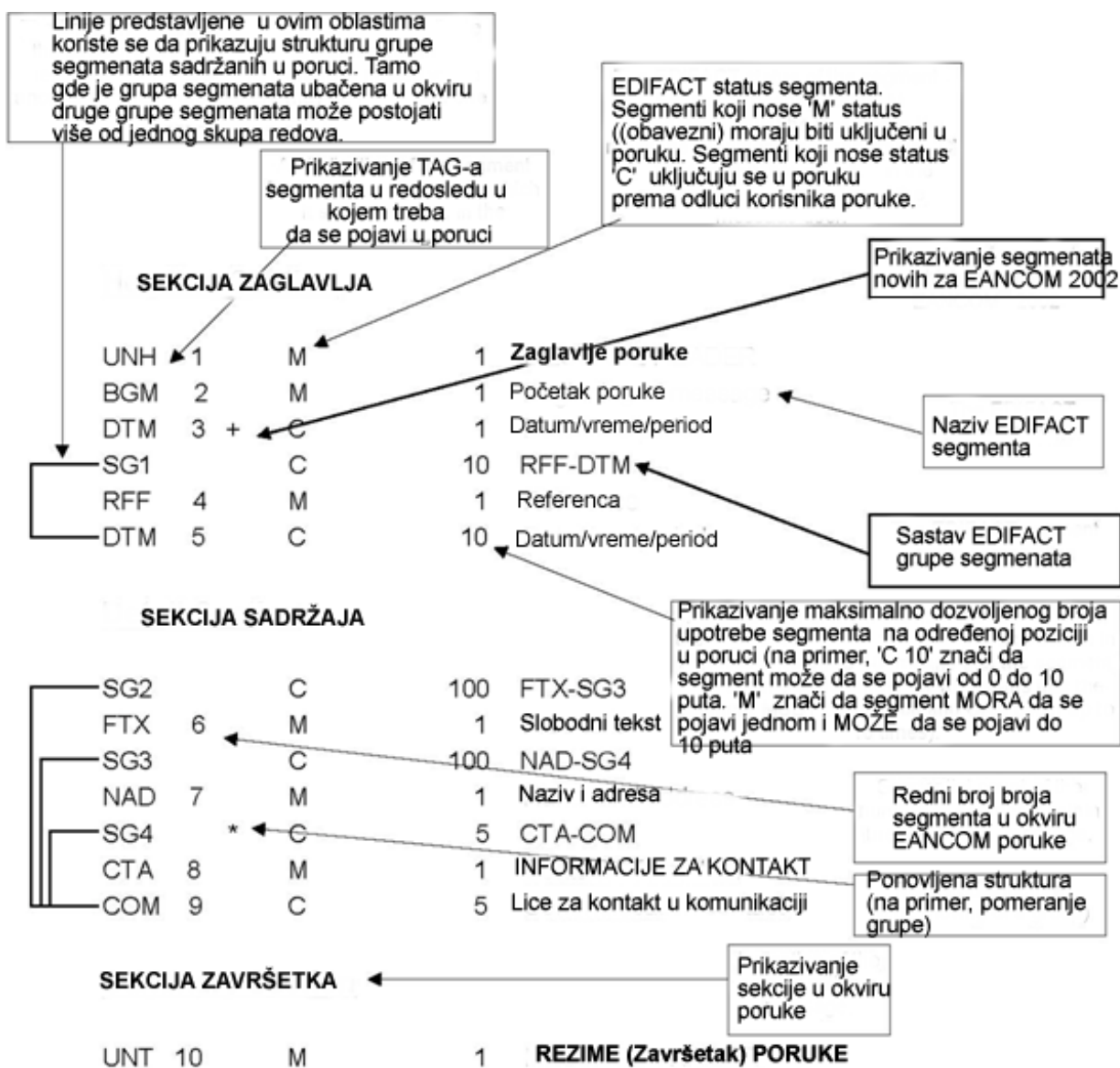
- Otvoreni Svi elementi podataka u kojima je moguće kodirano predstavljanje podataka i u kojima ograničeni skupovi vrednosti koda nisu označeni, su otvoreni. Postojeći kodovi dati su u Katalogu elemenata podataka i skupova kodova (Deo III ovog priručnika). Vrednosti koda mogu biti dati u vidu primera ili napomena sa objašnjenjem formata ili vrste koda koji treba da se koristi.

Za različite vrednosti koda koriste se različite boje u HTML detaljima segmenta: ograničeni kodovi dati su u crvenoj a otvoreni u plavoj boji.

5.6. Mape strukture poruke i dijagrami grananja

U okviru svake EANCOM® poruke data su dva dijagrama koja objašnjavaju strukturu i redosled poruke. Ovi dijagrami se nazivaju mape strukture poruke i dijagrami poruka sa granama.

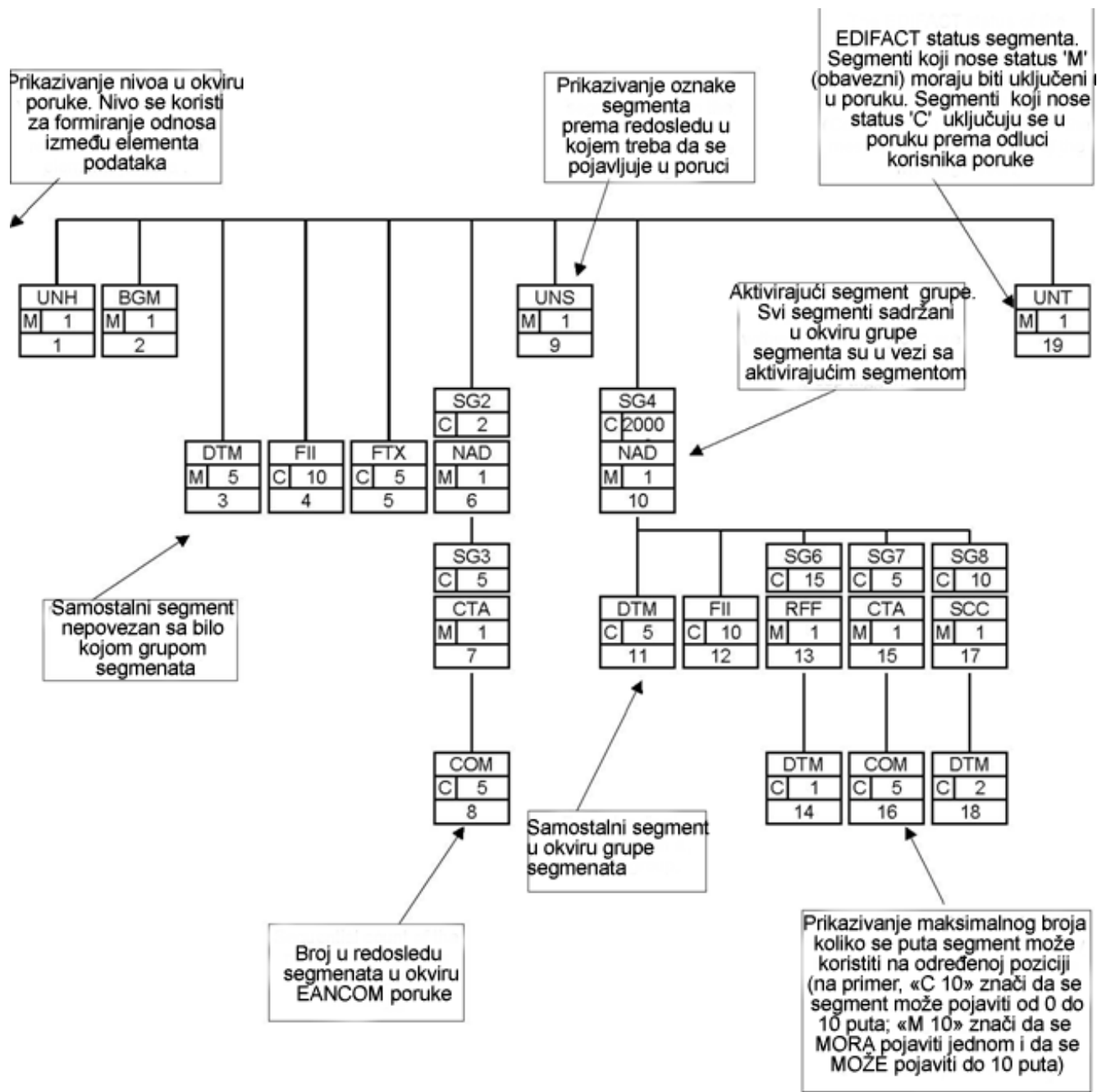
Mapa strukture poruke je mapa redosleda prema kojem poruka mora da bude formatirana za prenos. Svaka poruka je strukturirana i sastoji se od tri sekcije: zaglavlja, sadržaja i završetka.

Primer mape strukture poruke koji sledi, ukazuje na to da se mapa strukture uvek posmatra od gore na dole s leva na desno (molimo da imate u vidu da je dole navedena poruka samo primer poruke i da ne odgovara stvarnim EANCOM porukama).

U dijagramu grananja poruke slikom su predstavljeni (u formi mape) logički redosled i relacije sadržane u poruci.

Dijagrame grananja treba čitati počev od segmenta UNH s leva na desno i odozgo na dole. Linije sadržane u okviru dijagrama grananja treba smatrati za uputstvo koje mora biti primenjeno, čime se omogućeno kretanje kroz poruku.

5.7. Struktura razmene i pomoćni segmenti

Struktura razmena prilikom EDIFACT prenosa organizovana je na nekoliko nivoa grupa. Pomoćni segmenti predstavljaju otmnicu grupa.

Prvi pomoćni segment u razmeni je segment 'UNA' kojim su definisani pomoćni znaci koji se koriste prilikom razmene.

Drugi pomoćni segment 'UNB' prikazuje početak razmene.

Zatim 'UNG' prikazuje početak grupe poruka iste vrste, na primer, fakture.

Poslednji pomoćni segment 'UNH' prikazuje početak date poruke.

Svaki početni pomoćni segment odgovara završnom pomoćnom segmentu (napomena: 'UNA' nije početak segmenta)

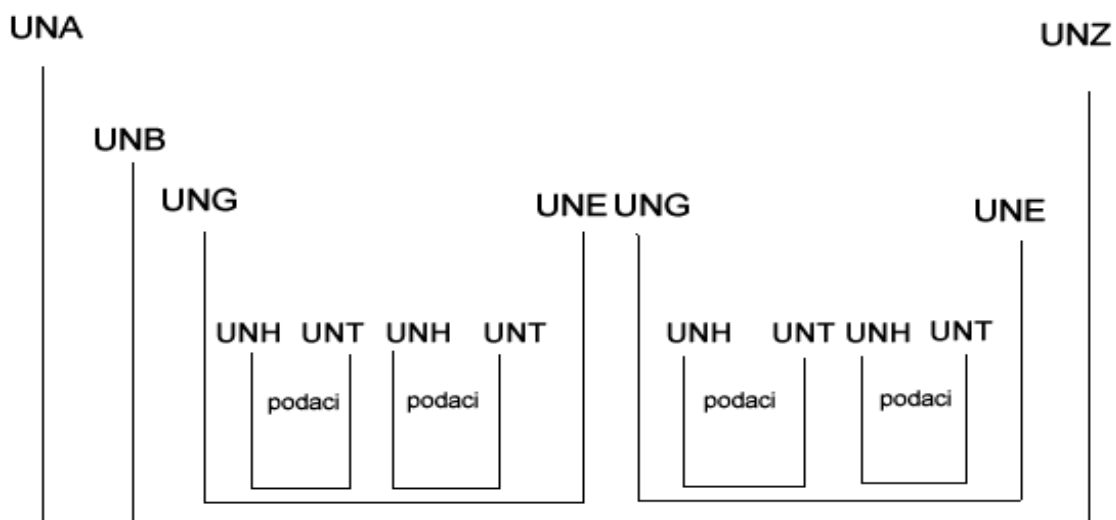
Niz pomoćnih informacija: UNA

Omotnica razmene: UNB - UNZ

Omotnica grupe: UNG - UNE

Omotnica poruke: UNH - UNT

Prema tome, razmena se može predstaviti na sledeći način:

U okviru EANCOM verzije 4 sintakse nije potrebno koristiti segment UNA.

Segmenti UNB - UNZ i UNH - UNT su obavezni.

Segmenti UNG - UNE su uslovni. U okviru EANCOM nije preporučeno korišćenje segmenata UNG - UNE, jer se smatra da grupisanje identičnih vrsta poruka ne doprinosi bitno kvalitetnijoj razmeni (tj. između UNB - UNZ).

U slučaju da se koriste segmenti UNG - UNE, napominjemo da u okviru EANCOM CONTRL poruke nije moguća sintaktička informacija o funkcionalnoj grupi.

Poruka je strukturisana sledećim sekcijama: zaglavljem, sadržajem i završetkom. Kod poruka gde se može pojaviti nedoumica vezana za sekcije može se koristiti segment UNS kao separator.

Raspored pomoćnih segmenata UNA, UNB - UNZ, UNG - UNE i UNH - UNT je dat u ovoj sekciji.

Ovde nisu prikazani: segment kontrolne sekcije (UNS), zaglavlje antikoliziona grupe segmenta (UGH) kao ni rezime (završetak) antikoliziona grupe segmenta (UGT). Njihova primena je definisana u onim EANCOM porukama u kojima se ovi segmenti zapravo i koriste.

Raspored segmenata - UNA segment

UNA - C 1 – Obaveštenje o pomoćnim znakovima
 Funkcija: Obaveštenje o pomoćnim znakovima počinje velikim slovima UNA neposredno praćenih sa šest znakova redom kako je navedeno u primeru dole. Znak za razmak se ne koristi na pozicijama UNA1, UNA2, UNA4, UNA5 ili UNA6. Isti znak se koristi samo na jednoj poziciji UNA.

Broj segmenta :

	EDIFACT	EAN	*	Opis
UNA1 Separator sastavnog elementa podataka	M an1	M	*	Koristi se kao separator sastavnih elemenata podataka sadržanih u složenom elementu podataka (vrednost: ":").
UNA2 Separator elemenata podataka	M an1	M	*	Za separaciju dva prosta ili složena elementa podataka (vrednost: "+").
UNA3 Decimalni znak	M an1	M	*	Za označavanje znaka za decimalnu notaciju (vrednost: ".").
UNA4 Znak oslobađanja	M an1	M	*	Za vraćanje bilo kojeg pomoćnog znaka u njegovu prvobitnu specifikaciju (vrednost: "?").
UNA5 Separator ponavljanja	M an1	M	*	Za označavanje znaka za ponavljanje separacije (vrednost: " * ").
UNA6 Završetak segmenta	M an1	M	*	Za označavanje kraja segmenta podataka (vrednost: " ' ").

Objašnjenja vezana za segment:

Ovaj segment se koristi da informiše primaoca u razmeni o skupu pomoćnih znakova (i decimalnih oznaka) koji se koriste.

Ovaj skup mora da usledi odmah nakon segmenta UNB i sadrži pet pomoćnih znakova (pozicije UNA1, UNA2, UNA4, UNA5 i UNA6) odabranih od strane pošiljaoca u razmeni.

Prilikom primene pomoćnih znakova u segmentu UNA, nije neophodno da se uključuje separator elemenata.

U okviru EANCOM® koristeći automatski skup pomoćnih znakova, ne preporučuje se korišćenje segmenta UNA.

Primer:

UNA:+?*'

Raspored segmenata - UNB segment

UNB -M		1 –Uvod (zaglavlje) razmene		
Funkcija:		Identifikacija razmene.		
Broj segmenta :				
	EDIFACT	EAN	*	Opis
S001 IDENTIFIKATOR SINTAKSE	M	M		Vidi: Deo I poglavlje 5.2.7 i objašnjenja vezana za segment.
0001 Identifikator sintakse	M a4	M	*	UNOA = UN/ECE nivo A UNOB = UN/ECE nivo B UNOC = UN/ECE nivo C UNOD = UN/ECE nivo D UNOE = UN/ECE nivo E UNOF = UN/ECE nivo F UNOG = UN/ECE nivo G UNOH = UN/ECE nivo H UNOI = UN/ECE nivo I UNOJ = UN/ECE nivo J UNOK = UN/ECE nivo K UNOX = UN/ECE nivo X UNOY = UN/ECE nivo Y
0002 Broj verzije sintakse	M an1	M	*	4 = Verzija 4
0080 Broj verzije Kataloga pomoćnih kodova	C an..6	N		
0133 Kodiranje znakova, kodirano	C an..3	N		
S002 POŠILJALAC U RAZMENI	M	M		
0004 Identifikacija pošiljaoca	M an..35	M		GLN (n13)
0007 Kvalifikator identifikacionog koda	C an..4	R	*	14 = EAN (Evropska asocijacija za numerisanje proizvoda)
0008 Interna identifikacija pošiljaoca u razmeni	C an..35	O		
0042 Interna podidentifikacija pošiljaoca u razmeni	C an..35	N		
S003 PRIMALAC U RAZMENI	M	M		
0010 Identifikacija primaoca	M an..35	M		GLN (n13)
0007 Kvalifikator identifikacionog koda	C an..4	R	*	14 = EAN (Evropska asocijacija za numerisanje proizvoda)
0014 Interna identifikacija primaoca u razmeni	C an..35	O		
0046 Interna podidentifikacija primaoca u razmeni	C an..35	N		
S004 DATUM I VREME PRIPREME	M	M		
0017 Datum	Mn8	M		VVGGMMDD
0019 Vreme	Mn4	M		SSMM

UNB - M		1 –Zaglavlje razmene		
Funkcija:		Identifikacija razmene.		
Broj segmenta:				
	EDIFACT	EAN	*	Opis
0020 Kontrolna referenca razmene	M an..14	M		Jedinstvena referenca za identifikaciju razmene. Formirana od strane pošiljaoca
S005 REFERENCA PRIMAOCA/ SADRŽAJ ŠIFRE	C	O		
0022 Referenca primaoca/Lozinka	M an..14	M		
0025 Kvalifikator reference/Lozinka primaoca	C an2	O		
0026 Referenca aplikacije	C an..14	O		Identifikacija poruke ukoliko razmena sadrži samo jednu vrstu poruke.
0029 Kod za prioritetnu obradu	C a1	O		A = Najveći prioritet
0031 Zahtev za potvrđivanje	C n1	O		1 = Zahtevano
0032 Identifikator sporazuma o razmeni	C an..35	O		EANCOM.....
0035 Indikator probe	C n1	O	*	1 = Razmena je proba
<u>Objašnjenja vezana za segment:</u>				
<p>Ovaj segment se koristi u omotnici razmene kao i da identifikuje stranu kojoj je poruka upućena i stranu koja je poruku poslala. Princip segmenta UNB je isti kao i stvarne omotnice koja obuhvata jedno ili više slova ili dokumenata sa detaljima kako adrese na koju treba ovu dostaviti tako i adresu pošiljaoca omotnice.</p> <p>S001: Kodirani znak specifikovan u osnovnoj tabeli kodova ISO/IEC 646 (7-bitni skup kodiranih znakova za razmenu informacija) koristi se za sve nizove pomoćnih obaveštenja u razmeni (ukoliko se koristi) uključujući složeni element podataka S001 'Identifikator sintakse' u uvodu razmene. Repertoar znakova koji se koriste kao znaci u razmeni biće identifikovan vrednošću elementa podataka 0001 u S001 'Identifikator sintakse' u uvodu razmene. Identifikovani repertoar znakova ne primenjuje se na objekte i/ili šifrovane podatke.</p> <p>Tehnika automatskog kodiranja vezanog za određeni repertoar biće ona tehnika kodiranja koja je definisana u specifikacijama odgovarajućeg skupa znakova.</p> <p>DE 0001: Preporučeni (automatski) skup znakova u okviru EANCOM® za primenu u međunarodnoj razmeni je skup znakova A (UNOA). Ukoliko korisnik želi da primeni skup znakova koji ne pripadaju nivou A, mora se postići sporazum na bilateralnoj osnovi između partnera pre nego što otpočne komunikacija.</p> <p>DE 0004, 0008, 0010, 0014, 0042 i 0046: U okviru EANCOM® preporučuje se primena globalnog lokacijskog broja (GLN) radi identifikacije pošiljaoca i primaoca u razmeni.</p> <p>DE 0008: Identifikacija (na primer, sektora) navedena od strane pošiljaoca u razmeni, koju treba uključiti u skladu sa prethodnim dogovorom strana u razmeni, primaoca za potvrđivanje i odgovor, kako bi se omogućilo interno usmeravanje.</p> <p>DE 0042: Podnivo pošiljaočeve interne identifikacije, u slučaju potrebe dalje identifikacije na nižem nivou.</p>				

UNB - M	1 – Zaglavlje razmene
Funkcija:	Identifikacija razmene.
Broj segmenta:	
<p>DE 0014: Prethodno dostavljena adresa za usmeravanje od strane primaoca u razmeni, a koristi je pošiljalac kako bi informisao primaoca o internim adresama, u okviru sistema primaoca gde poruka treba da bude usmerena. Preporučuje se korišćenje GLN-a u ovu svrhu.</p> <p>DE 0007: Identifikacija (na primer, sektora) specifikovana od strane primaoca u razmeni, koju treba uključiti u skladu sa prethodnim dogovorom strana u razmeni, pošiljaoca za potvrđivanje i odgovor, kako bi se omogućilo interno usmeravanje.</p> <p>DE 0046: Podnivo pošiljaočeve interne identifikacije, u slučaju potrebe dalje identifikacije na nižem nivou</p> <p>DE S004: Datum i vreme specifikovani u kompozitu treba da predstavljaju datum i vreme kada je razmena pripremljena od strane pošiljaoca. Ovaj datum i vreme ne moraju da odgovaraju datumu i vremenu sadržanim u porukama.</p> <p>DE 0020: Kontrolni referentni broj razmene uspostavlja pošiljaoc i koristi se za jedinstvenu identifikaciju svake razmene. Ukoliko pošiljalac u razmeni želi da ponovo koristi isti kontrolni referentni broj razmene, preporučuje se da to bude u intervalu od najmanje tri meseca. Kako bi jedinstvenost bila zagarantovana, kontrolni referenti broj razmene uvek treba da bude povezan sa identifikacijom pošiljaoca u razmeni (DE 0004).</p> <p>DE S005: Korišćenje šifre prethodno mora da bude dogovoreno na bilateralnoj osnovi između strana u razmeni.</p> <p>DE 0026: Ovaj element podataka koristi se za identifikaciju aplikacije u sistemu primaoca na koji je razmena upućena. Ovaj element podataka se može koristiti samo ukoliko razmena sadrži samo jednu vrstu poruke (na primer, samo fakture). Referencu koja se koristi u ovom elementu podataka uspostavlja pošiljalac u razmeni.</p> <p>DE 0031: Ovaj element podataka koristi se za identifikaciju potrebe potvrđivanja razmene. EANCOM[®] APERAK ili CONTRL poruke treba koristiti radi potvrđivanja prijema razmene. Takođe, EANCOM[®] CONTRL poruka može biti korišćena radi prikaza odbijene poruke zbog sintaktičkih grešaka.</p> <p>DE 0032: Ovaj element podataka se koristi za identifikaciju sporazuma radi kontrole razmene podataka. U okviru EANCOM[®] identifikacija ovakvih sporazuma mora otpočeti sa 'EANCOM', a preostali znaci u okviru elementa podataka se popunjavaju u skladu sa bilateralnim sporazumima.</p> <p>Primer: UNB+UNOC:4+5412345678908:14+8798765432106:14+20020102:1000+12345555++++EANCOMREF 52'</p>	

Raspored segmenata - UNG segment

UNG - C		200000 – Zaglavlje grupe		
Funkcija :		Da označi početak, identifikuje i specifikuje grupe poruka i/ili paketa koji mogu biti korišćeni za interno usmeravanje i mogu sadržati jednu ili više vrsta poruka i/ili paketa.		
Broj segmenta:				
	EDIFACT	EAN	*	Funkcija
0038 Identifikacija grupe poruke	C an..6	R		Identifikacija poruke sadržane u funkcijskog grupi, na primer, INVOIC.
S006 IDENTIFIKACIJA POŠILJAOCA U PRIMENI	C	R		
0040 Identifikacija pošiljaoca	M an..35	M		GLN (n13)
0007 Kvalifikator identifikacionog koda	C an..4	R	*	14 = EAN (Evropska asocijacija za numerisanje proizvoda)
S007 IDENTIFIKACIJA PRIMAOCA U PRIMENI	C	R		GLN (n13)
0044 Identifikacija primaoca	M an..35	M		
0007 Kvalifikator identifikacionog koda	C an..4	R	*	14 = EAN (Evropska asocijacija za numerisanje proizvoda)
S004 DATUM I VREME PRIPREME PORUKE	C	R		VVGGMDD
0017 Datum	M n8	M		
0019 Vreme	M n4	M		
0048 Referentni broj grupe	M an..14	M		Jedinstvena referenca za identifikaciju funkcijskih grupa. Uspostavljena od strane pošiljaoca u razmeni.
0051 Kontrolna agencija, kodirano	C an..3	N		D = Katalog UN/EDIFACT
S008 VERZIJA PORUKE	C	R		
0052 Broj verzije poruke	M an..3	M	*	Vrednost ovog elementa podataka zavisi od vrste poruke. Vrednost ovog elementa podataka zavisi od vrste poruke. Primena ovog elementa podataka zavisi od sporazuma između poslovnih partnera.
0054 Broj izdanja poruke	M an..3	M		
0057 Kod odgovarajućeg udruženja	C an..6	R		
0058 Šifra aplikacije	C an..14	D		
<u>Objašnjenja vezana za segment:</u>				
Ne preporučuje se korišćenje segmenata UNG – UNE u okviru EANCOM® s obzirom da grupisanje istih vrsta poruka ne doprinosi značajno kvalitetu razmene (na primer, između UNB - UNZ).				

Raspored segmenata - UNH segment

UNH - M		1 – Zaglavlje poruke		
Funkcija:		Da označi početak, identifikuje i specifikuje poruke.		
Broj segmenta:				
	EDIFACT	EAN	*	Opis
0062 Referentni broj poruke	M an..14	M		Jedinstveni referentni broj poruke u okviru razmene, dodeljen od strane pošiljaoca. Isti referentni broj kao DE 0062 segmenta UNT poruke.
S009 IDENTIFIKATOR PORUKE	M	M		
0065 Vrsta poruke	M an..6	M	*	Identifikacija poruke.
0052 Broj verzije poruke	M an..3	M	*	D = Katalog UN/EDIFACT
0054 Broj izdanja poruke	M an..3	M	*	01B = Izdanje 2001. - B
0051 Kontrolna agencija	M an..2	M	*	UN = UN/CEFACT
0057 Kod odgovarajućeg udruženja	C an..6	R	*	EANbbb = EANCOM® verzija podskupa. 'EAN' predstavlja EAN International. 'bbb' je broj verzije podskupa EANCOM® poruke.
0110 Broj verzije kataloga kodne liste	C an..6	O		E4gggg = EANCOM® broj verzije liste kodova. 'E' predstavlja EAN International. '4' predstavlja ISO 9735-verziju 4 sintakse. 'gggg' je godina izdanja.
0113 Identifikacija podfunkcijskih vrsta poruka	C an..6	N		
0068 Zajednička referenca pristupa	C an..35	N		
S010 STATUS TRANSFERA	C	N		
0070 Sekvenca transfera	M n..2			
0073 Prvi i poslednji transfer	C a1			
S016 IDENTIFIKACIJA PODSKUPA PORUKE	C	N		
0115 Identifikacija podskupa poruke	M an..14			
0116 Broj verzije podskupa poruke	C an..3			
0118 Broj izdanja podskupa poruke	C an..3			
0051 Kontrolna agencija, kodirano	C an..3			
S017 Identifikacija uputstava za primenu poruka	C	N		
0121 Identifikacija uputstava za primenu poruka	M an..14			
0122 Broj verzije uputstava za primenu poruka	C an..3			
0124 Broj izdanja uputstava za primenu poruka	C an..3			
0051 Kontrolna agencija, kodirano	C an..3			

UNH - M		1 – Zaglavlje poruke		
Funkcija :		Da označi početak, identifikuje i specifikuje poruke.		
Broj segmenta:				
	EDIFACT	GS1	*	Opis
S018 IDENTIFIKACIJA SCENARIJA	C	N		
0127 Identifikacija scenarija	M an..14			
0128 Broj verzije scenarija	C an..3			
0130 Broj izdanja scenarija	C an..3			
0051 Kontrolna agencija, kodirano	C an..3			
<u>Objašnjenja vezana za segment:</u>				
Ovaj segment se koristi da označi početak poruke i za jedinstvenu identifikaciju poruke u razmeni.				
DE 0062: U skladu sa dobrom praksom treba imati oba referentna broja poruke: jedinstveni i dodatni broj				
S009: Identifikacija EANCOM® poruke. Sadržaji elemenata podataka 0065, 0052, 0054 i 0051 moraju biti uzeti iz odgovarajuće standardne UN/EDIFACT poruke. Sadržaj elemenata podataka 0057 dodeljuje EAN International kao deo EANCOM® procesa održavanja.				
DE 0065: Element podataka 0065 identifikuje UN/EDIFACT poruku pri čemu je precizno korišćenje poruke navedeno u BGM elementu podataka 1001. Na primer, UN/EDIFACT poruka 'faktura' služi kao knjižno zaduženje: UNH DE 0065 = INVOIC, BGM DE 1001 = 381.				
DE 0110: Ove elemente podataka mogu koristiti poslovni partneri za identifikaciju liste EANCOM® kodova, različitu od liste kodova publikovanu kao integralni deo EANCOM® verzije 4 sintakse, iz 2002, nakon dogovora da istu koriste prilikom razmene poruka. Kombinacija vrednosti datih u elementima podataka 0062 i S009 koristi se za jedinstvenu identifikaciju poruke u okviru razmene u svrhu potvrđivanja (ref. UNB – element podataka 0031).				
Primer: UNH+1+INVOIC:D:01B:UN:EAN010'				

Raspored segmenata - UNT segment

UNT - M		1 – Završetak poruke		
Funkcija:		Da označi kraj i provera celovitosti poruke.		
Broj segmenta:				
	EDIFACT	EAN	*	Opis
0074 Broj segmenata u poruci	M n..6	M		Ukupni broj segmenata u poruci.
0062 Referentni broj poruke	M an..14	M		Isti referentni broj kao u DE 0062 segmenta UNH poruke.
<u>Objašnjenja vezana za segment:</u>				
Ovaj segment se koristi za kraj i proveru informacija o celovitosti poruke.				
Broj segmenta ukazuje na poziciju segmenta u poruci. Ovaj broj mora uvek da zauzima zadnju poziciju u poruci.				
DE 0074: Broj svih segmenata u poruci, uključujući UNH i UNT.				
Primer: UNT+103+1'				

Raspored segmenata – UNE segment

UNE - C		1 – Završetak grupe		
Funkcija:		Da označi kraj i provera celovitosti grupe.		
Broj segmenta:				
	EDIFACT	EAN	*	Opis
0060 Kontrolni broj grupe	M n..6	M		Broj poruka u grupi.
0048 Referentni broj grupe	M an..14	M		Identično sa DE 0048, segmenta UNG.
<u>Objašnjenja vezana za segment:</u>				
Korišćenje segmenata UNG – UNE u okviru EANCOM® nije preporučeno s obzirom da grupisanje istih vrsta poruka ne doprinosi značajno kvalitetu razmene (na primer, između UNB - UNZ).				

Raspored segmenata – UNZ segment

UNZ - M	1 – Završetak razmene		
Funkcija:	Da označi kraj i provera celovitosti grupe.		
Broj segmenata:			
	EDIFACT	EAN	* Potpis
0036 Kontrolni broj razmene	M n..6	M	Broj poruka ili funkcijskih grupa u okviru razmene. Identično sa DE 0020, segmenta UNB.
0020 Kontrolna referenca razmene	M an..14	M	
<u>Objašnjenja vezana za segment:</u>			
Ovaj segment se koristi da omogući primenu završetka razmene.			
DE 0036: Ukoliko se koriste funkcijske grupe ovo je broj funkcijskih grupa u okviru razmene. Ukoliko se ne koriste funkcijske grupe ovaj broj predstavlja broj poruke u okviru razmene.			
Primer: UNZ+5+12345555'			

Primer razmene poruka:

U ovom primeru razmena sadrži dve grupe poruka: tri otpremnice i dve fakture. Razmena je izvršena 2. januara 2002. godine od strane kompanije identifikovane sa GLN 5412345678908 na kompaniju identifikovanu sa GLN 8798765432106.

```
UNB+UNOF:4+5412345678908:14+8798765432106:14+20020102:1000+12345555++++GS1REF 52'
....
UNH+66025+DESADV:D:01B:UN:EAN007'
....
....
UNT+35+66025'
UNH+66420+DESADV:D:01B:UN: EAN007'
....
....
UNT+26+66420'
UNH+1588+INVOIC:D:01B:UN: EAN010'
....
....
UNT+46+1588'
UNH+2063+INVOIC:D:01B:UN: EAN010'
....
....
UNT+87+2063'
UNH+67020+DESADV:D:01B:UN: EAN007'
....
....
UNT+102+67020'
....
UNZ+5+12345555'
```

5.8. Elektronski potpis u okviru EANCOM®

Elektronski potpis tj. «elektronski potpisan dokument» priznat je u okviru pravnog

sistema velikog broja zemalja u svetu. Iako regulativa u različitim zemljama nije ista, tehnologija digitalnog ili elektronskog potpisa se uvek zasniva na 'infrastrukturi javnog ključa' (PKI).

Primenom tehnologije potpisivanja ispunjavaju se sledeći neophodni uslovi sigurnosti:

- Integritet elektronskih podataka – da nije došlo do njihove promene u toku prenosa.
- Verodostojnost – verifikacija identiteta svih strana u elektronskom prenosu,
- Neporecivost porekla poruke – da ni jedna strana uključena u elektronski prenos podataka ne može da ospori svoje učešće u prenosu.

Prilikom primene elektronskog potpisa koriste se asimetrični matematički ključevi. Privatni ključ se koristi od strane pošiljaoca radi šifrovanja podataka (tj. formiranja elektronskog potpisa). Potpis se priključuje poslatim podacima.

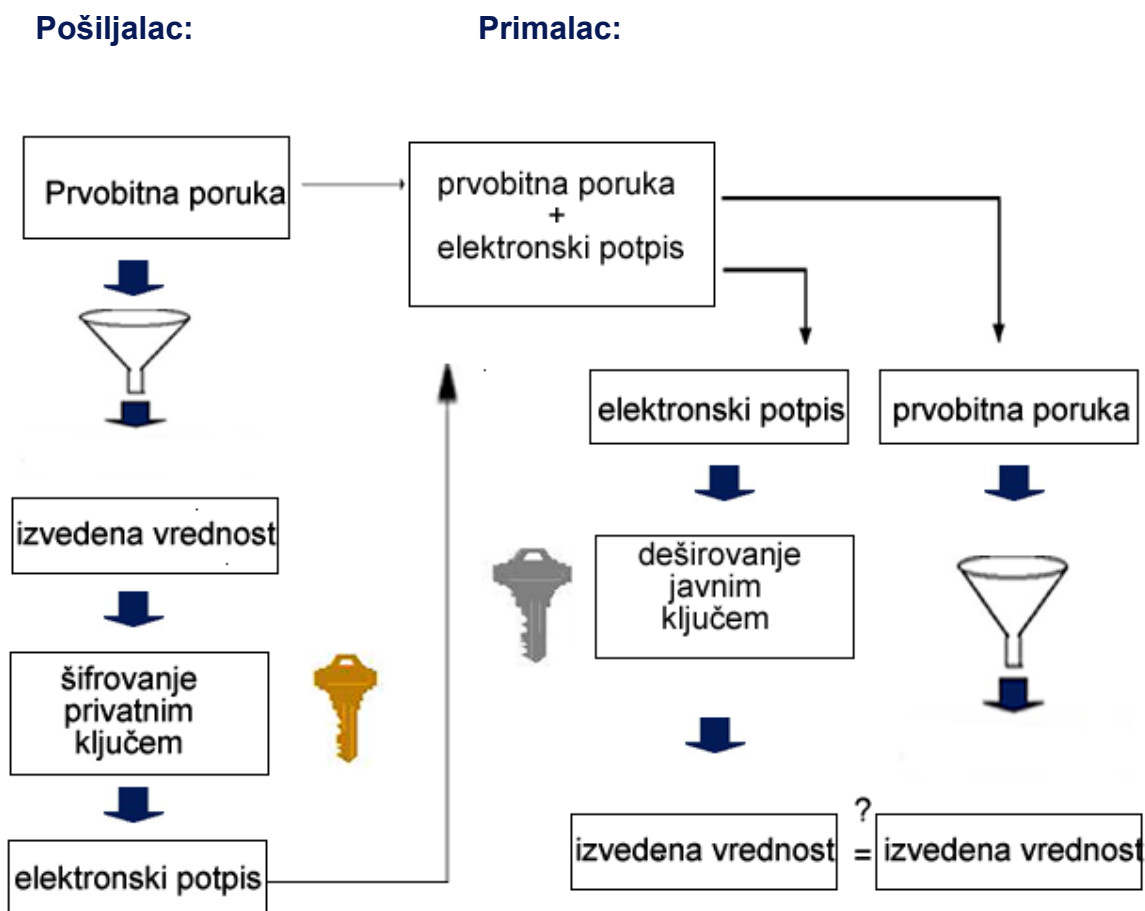
Primalac poruke koristi javni ključ pošiljaoca (koji je unapred dostavljen) kako bi dešifrovao (tj. verifikovao) potpis. Za verifikaciju potpisa primalac treba da bude u posedu ne samo javnog ključa pošiljaoca već i informacija o tome koje matematičke operacije su neophodne kako bi se potpis dešifrovao. Matematički ključevi (javni i privatni) mogu biti razmenjeni između poslovnih partnera direktno ili preko treće strane (ovlašćene strane/Državne agencije za sertifikate).

S obzirom da se za formiranje ključa koriste računarski resursi, obično se heš funkcija primenjuje na podatke. Rezultat je otisak poruke (heš vrednost) koji predstavlja osnovu za primenu matematičkog ključa kako bi se kreirao potpis.

Radi prenosa elektronskog potpisa i neophodnih dodatnih informacija u okviru EDI-ja, preporučuje se AUTACK pomoćna poruka sintakse 4.

KEYMAN pomoćna poruka sintakse 4 može se koristiti za razmenu ključeva za potpise između partnera.

Prikaz razmene podataka u poruci i podataka u vezi potpisa između partnera, dat je u sledećoj šemi:

Prvi korak:

Pošiljalac primenjuje haš funkciju na prvobitnu poruku i šifruje podatke svojim privatnim ključem.

Drugi korak:

Prvobitna poruka se šalje primaocu zajedno sa elektronskim potpisom i dodatnim informacijama radi verifikacije potpisa.

Treći korak:

Primalac primenjuje istu haš funkciju kao i pošiljalac na prvobitnu poruku i dešifruje elektronski potpis uz pomoć javnog ključa pošiljaoca.

Četvrti korak:

Ukoliko su obe vrednosti koje je utvrdio primalac iz potpisa i prvobitne poruke identični, potpis je validan, čime su ispunjeni potrebni obavezni sigurnosni uslovi.

6. Dodatak 2: REČNIK EDI TERMINOLOGIJE

Skup znakova (character set)	Konačni skup različitih znakova uzet kao potpun za određenu svrhu.
Kod (code)	(a) Niz znakova koji se koristi kao skraćeni način za zapisivanje ili identifikovanje informacija. (b) Služi za predstavljanje ili identifikovanje informacija primenom specifične simboličke forme prepoznatljive računaru.
Sastavni element podataka (component data element)	Prost element podataka u okviru složenog elementa podataka
Separator sastavnog elementa podataka (component data element separator)	Pomoćni znak koji se koristi za rastavljanje sastavnih elemenata podataka u okviru složenog elementa podataka.
Složeni element podataka (composite data element)	Element podataka koji sadrži dva ili više funkcijski povezanih sastavnih elemenata podataka.
Uslovno (conditional)	Navođenje u katalogu segmenta ili poruka uslova za korišćenje segmenta, elementa podataka, složenog elementa podataka ili sastavnog elementa podataka.
Podatak (data)	Činjenice, koncepti ili instrukcije predstavljene u formalizovanoj formi pogodne za komunikaciju, interpretaciju i obradu od strane čoveka ili automatsku obradu.
Element podataka (data element)	Jedinica podataka za koju je kod njenog predstavljanja data specifikacija identifikacije, opisa i vrednosti.
Ime elementa podataka (data element name)	Jedna ili više reči iz svakodnevnog fonda reči kojim se identifikuje koncept elementa podataka.
Separator elementa podataka (data element separator)	Pomoćni znak koji se koristi za rastavljanje podataka u okviru segmenta.
Tag elementa podataka (data element tag)	Jedinstveni identifikator za element podataka u katalogu elemenata podataka.
Vrednost elementa podataka (data element value)	Specifičan iskaz identifikovanog elementa podataka predstavljen u skladu sa specifikacijom u katalogu elemenata podataka.
Prikaz elementa podataka (data element representation)	Format (na primer, numerički, abecedni, promenljive dužine) jednog podatka.
Eksplicitni prikaz (explicit representation)	Tehnika kojom se pruža apsolutna identifikacija lokacije segmenta podataka u okviru poruke.
Funkcijska grupa	Jedna ili više poruka iste vrste koja započinje

(functional group)	zaglavljem pomoćnog segmenta funkcijske grupe a završava se završetkom pomoćnog segmenta funkcijske grupe
Zaglavlje funkcijske grupe (functional group header)	Pomoćni segment kojim otpočinje i kojim se identifikuje funkcijska grupa.
Završetak funkcijske grupe (functional group trailer)	Pomoćni segment kojim se označava kraj funkcijske grupe.
Grupa segmenata (group of segments)	Identifikovana grupa segmenata koja se najčešće ponavlja.
Sekcija zaglavlja (header section)	Deo poruke koji prethodi sadržaju i završetku transakcije u kojem su sadržane informacije vezane za celokupnu poruku.
Identifikator (identifier)	Znak ili grupa znakova koji se koriste da identifikuju ili imenuju jedinicu podataka i omogućava da prikaže određene attribute tih podataka.
Uputstvo za primenu (EANCOM® Implementation guideline (EANCOM®)	UNSM podskup sa detaljnim korisničkim smernicama, jasnim uputstvima šta i kada da se uradi, sa strogim pravilima o korišćenju EAN.UCC standarda numerisanja, odgovarajućih kodova, preciznijim definicijama podataka i kodova, kao i primerima iz poslovne prakse.
Razmena (interchange)	Komunikacija između poslovnih partnera u obliku prethodno strukturisanog skupa poruka i pomoćnih segmenata, počev od kontrolnog zaglavlja razmene do završnog kontrolnog završetka razmene.
Sporazum o razmeni (interchange agreement)	Dokument, najčešće u formi korisničkog uputstva u kojem je dat opis, na primer, sintakse, poruka, pravnih i sigurnosnih zahteva itd.
Nivo (level)	Pozicija segmenta podataka u hijerarhiji u okviru poruke.
Obavezno (mandatory)	Odredba u katalogu segmenata ili poruka kojom se specifikuje da određeni segment, element podataka, složeni ili sastavni element podataka mora biti korišćen
Poruka (message)	Skup segmenata prema redosledu specifikovanom u katalogu poruka koji počinje zaglavljem i završava sa završetkom poruke.
Šema poruke (message diagram)	Grafički prikaz redosleda segmenata u okviru poruke
Zaglavlje poruke (message header)	Pomoćni segment koji služi kao početak i jedinstveno identifikuje poruku.

Završetak poruke (message trailer)	Pomoćni segment kojim se poruka završava.
Vrsta poruke (message type)	Identifikovani i strukturisani skup elemenata podataka koji pokriva potrebe specificiranog tipa transakcije, na primer, faktura.
Umetnuti segment (nested segment)	Segment koji je u direktnoj vezi sa drugim segmentom u identifikovanoj i strukturisanoj grupi segmenata koji pokriva zahteve konkretne vrste poruke.
Izostavljanje (omission)	Isključivanje jedne ili više jedinica podataka iz poruke definisanih kao uslovne u okviru specifikacije određene vrste poruke.
Kvalifikovani element podataka (qualifier data element)	Element podataka čije je precizno značenje dato putem odgovarajućeg kvalifikatora.
Kvalifikator (qualifier)	Element podataka čija je vrednost izražena u vidu koda čime se dodeljuje specifično značenje funkciji drugog elementa podataka ili segmenta.
Znak za oslobađanje (release character)	Pomoćni znak koji se koristi za vraćanje prvobitnog značenja bilo kojeg korišćenog pomoćnog znaka
Ponavljajući element podataka (repeating data element)	Složeni ili samostalni element podataka sa maksimalnim ponavljanjem većim od jedan u specifikaciji segmenata (samo kod sintakse 4).
Separator ponavljanja (repetition separator)	Pomoćni znak za razdvajanje susednih pojava ponavljajućeg elementa podataka (samo kod sintakse 4).
Kontrolni segment sekcije (section control segment)	Pomoćni segment koji se koristi za razdvajanje zaglavlja, sadržaja i sekcije rezimea (završne), tamo gde postoji potreba, a u cilju izbegavanja nedoumica vezanih za segment sadržaja u poruci.
Segment (segment)	Prethodno definisani i identifikovani skup funkcijski povezanih vrednosti elemenata podataka, identifikovanih prema svojim pozicijama u redosledu u okviru skupa. Segment počinje sa oznakom segmenta i završava završetkom segmenta. Segment može biti pomoćni segment ili segment korisničkih podataka.
Kod segmenta (segment code)	Kod kojim se jedinstveno identifikuje svaki segment prema specifikaciji u katalogu segmenata.
Katalog segmenata (segment directory)	Lista identifikovanih, imenovanih, opisanih i specifikovanih segmenata.
Ime segmenta (segment name)	Jedna ili više reči iz svakodnevnog jezika kojom se identifikuje koncept segmenta podataka.

Broj segmenta (EANCOM [®]) (segment number)	Numerička vrednost koja ukazuje na poziciju segmenta u EANCOM [®] poruci, počev od broja 1 za prvi segment.
Tag segmenta (segment tag)	Složeni element podataka koji u prvom sastavnom elementu podataka sadrži jedinstveni kod za identifikaciju segmenta u skladu sa katalogom segmenata. Dodatni sastavni element podataka može se koristiti uslovno da ukaže na nivo u hijerarhiji i utvrđenih odnosa u poruci, kao i na učestalost ponavljanja segmenta.
Završetak segmenta (segment terminator)	Pomoćni znak koji označava kraj segmenta.
Pomoćni znak (service character)	Znak rezervisan za sintaktičku upotrebu
Pomoćni element podataka (service data element)	Element podataka u pomoćnim segmentima.
Pomoćni segment (service segment)	Segment neophadan za servisiranje razmene korisničkih podataka
Obaveštenje o nizu pomoćnih znakova (service string advice)	Niz znakova na početku razmene kojim se definišu sintaktički znaci za razdvajanje i indikatori koji se koriste u razmeni
Prost element podataka (simple data element)	Element podataka koji sadrži jednu vrednost elementa podataka.
Status (status)	Pokazatelj da li su grupa segmenata, segment, složeni elementi podataka ili elementi podataka obavezni (M) ili uslovni (C) kod određene aplikacije.
Sekcija rezimea (summary section)	Deo poruke koji sledi nakon sadržaja poruke i predstavlja rezime sadržaja poruke.
Pravila sintakse (syntax rules)	Pravila koja se odnose na strukturu razmene i njene funkcionalne grupe, poruke, segmente i elemente podataka.
Tag (tag)	Identifikator segmenta ili elementa podataka.
Poslovni partneri (trading partners)	Strane koje šalju ili primaju poslovne poruke u okviru elektronske razmene podataka.
UN/EDIFACT	UN Elektronska razmena podataka za administraciju, trgovinu i transport.
UNSM	UN standardna poruka koja predstavlja vrstu EDIFACT poruke odobrenu za upotrebu na nivou međunarodne komunikacije. UNSM je poruka koja je:

	<p>I. registrovana, publikovana i održavana od strane Ekonomske komisije UN za Evropu;</p> <p>II. poseduje vrednosti sadržane u poljima Kontrolna agencija, vrsta poruka, broj verzije poruke i broja puštanja poruke (osnova za primenu specifikovanih u ISO 9735), dodeljenih i kontrolisanih od strane UN/ECE;</p> <p>III. uvek ima vrednost koda «UN» u polju Kontrolna agencija.</p>
UNSM podskup	<p>Poruka UNSM podskupa koja ima istu funkciju kao i odobrena UNSM iz koje je direktno proizašla, i koja:</p> <p>I. sadrži sve grupe i segmente u okviru poruke definisane kao obavezne i njihove obavezne elemente podataka. Status, redosled ili sadržaj grupa, segmenata ili složenih elemenata podataka i elemenata podataka sadržanih u segmentima neće se menjati. (Ipak, treba napomenuti da iako mnoge UNSM sadrže uslovne grupe segmenata koje mogu sadržati jedan ili više obaveznih segmenata. pod uslovom da je celokupna uslovna grupa izostavljena iz podskupa, ovo ne poništava pravilo koje se tiče uključivanja obaveznih segmenata).</p> <p>II. ne menja status, redosled ili sadržaj segmenata, složenih elemenata podataka i elemenata podataka u uslovnim segmentima odabranih za primenu iz UNSM.</p> <p>III. poruci ne dodaje segmente, složene elemente podataka ili elemente podataka;</p> <p>IV. sadrži identične vrednosti za primenu navedene u okviru Kontrolne agencije, vrste poruka, broja verzije poruka i broja poslate poruke onako kako je navedeno za UNSM iz koga je podskup proizašao.</p>
Segment podataka korisnika (user data segment)	Segment koji sadrži korisničke podatke

* * * * *